

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

Jaargang 5, nummer 3

27 september 1984

Collegiegeld hoger als schoolgeldheffing wordt verworpen

Medici beter, studenten slechter af

Het medisch onderzoek krijgt een injectie van 55 miljoen gulden. Voor sport, cultuur en andere studentenvoorzieningen is daarentegen vijf miljoen minder beschikbaar. Bovendien gaan studenten, als het even wil, al volgend jaar anderhalf maal zoveel collegegeld betalen. Dit nieuws bracht de op Prinsjesdag onthulde onderwijsbegroting.

De onderwijsvragers mogen dit jaar het tekort in de onderwijsbegroting aanvullen. Dat is in ieder geval het vaste voornemen van de regering.

Onderwijs en wetenschappen, nog altijd goed voor ruim vijftientig miljard uit de staatskas, moeten het komende jaar met 210 miljoen minder rondkomen. Daarvan is een bedrag van 140 miljoen het gevolg van de laatste bezuinigingsronde. Dit gaat wil het ministerie, zo werd al eerder duidelijk, het liefst verhalen op de ouders van leerplichtige kinderen.

Mocht de Kamer dat plan afwijzen, dan is het alternatief, zo schrijven de bewindlieden van onderwijs, invoering van een ander voornemen: niet-leerplichtigen zullen dan vanaf 1985/1986 vijftien procent van hun onderwijskosten zelf betalen. Voor studenten in het wetenschappelijk onderwijs komt dat neer op een kollegiegeld van 1602 gulden. Tot het één of het ander genoeg opbrengt zullen de investeringssubsidies worden beperkt.

Potsierlijk

Het parlement wordt hiermee voor een nogal potsierlijke keus geplaatst. Al drie maal immers verwerpt het een schoolgeld voor leerplichtigen. Dat geldt echter ook voor het alternatief. „Geen collegegeldverhoging zonder uitzicht op een goed stelsel van studiefinanciering”, heeft de Kamer aan Deetman al ettelijke malen voorgehouden.

Maar er is één verschil: nu is dat uitzicht er wel, in de vorm van een overigens nog niet aanvaarde nota, die in ieder geval niet voor 1987 werkelijkheid zal worden. De toekomst zal leren of Deetman de Kamer zo gek krijgt de studenten dit aan te doen.

De korting van vijf miljoen op de studentenvoorzieningen, schrijven de bewindlieden van onderwijs, is eveneens een gevolg van „de noodzaak de overheidsuitgaven te beperken”. En daarbij tevens „het actuele onderwijs- en onderzoekprogramma te ontzien”. Van Kemenade, de socialistische voorganger van Deetman, wilde de studenten overigens ook al op deze manier met hun neus in de boeken drukken, maar hij bleef te kort aan om tot daden te komen. Hoe de bezuiniging precies over de instellingen verdeeld gaat worden, zal het ministerie nog laten weten.

Stimulans

Verder worden onder meer gekort de niet-universitaire theologische opleidingen (met 0,5 miljoen) en de onderzoeksinstituten (met 3,5 miljoen). Meer middelen krijgen de Fryske Akademy (voor zeven onderzoekersplaatsen), de geestes- en sociale wetenschappen (0,3 miljoen), het para-universitair onderzoek (tien miljoen in 1985, olopend tot dertig in 1989), de universiteitsbureaus (11,2 miljoen) en de academische ziekenhuizen (12,5 miljoen voor apparatuur).

De medici krijgen nog meer: een stimulans van 55 miljoen voor het geneeskundig onderzoek. Het bedrag is, behalve voor nog nader aan te wijzen prioriteiten, bestemd voor een 'koördinatiecentrum', dat in het kader van de EEG informatie

over buitenlands onderzoek moet gaan verzamelen. Pikante bijzonderheid: het centrum zal ook bestuderen of enig buitenland zijn gezondheidszorg beter en goedkoper weet te organiseren. Wel dreigt Deetman, de opleidingen tot medisch specialist voortaan door het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur te laten betalen. Onderwijs en Wetenschappen, schrijft hij, heeft slechts de eerste verantwoordelijkheid voor de opleiding tot basisarts.

„Naarmate het opleidingsdoel specifiek is, behoort de verantwoordelijkheid voor planning en bekostiging gedragen te worden door de bedrijfstak.....”

Hij wil, omdat de opleidingen zich tenslotte voor het grootste deel in de fakulteit en academische ziekenhuis voltrekken, wel een vinger in de pap houden. „Doelmatige toerusting van het systeem en voortdurende evaluatie ervan” heet dat.

Wat ook dreigt is een nieuwe taakverdeling in 1987. Dan is de huidige operatie afgelopen, schrijft de minister, en kan na het opmaken van de balans eventueel worden overgegaan tot nieuwe opheffingen. Een en ander kan uiteindelijk leiden tot gespecialiseerde universiteiten, „waarbij het voorwaardelijk gefinancierd onderzoek vooral door zwaartepunten wordt verzorgd.”

Lin Tabak

El Salvador

Een delegatie van de Nederlandse universiteiten heeft afgelopen zomer een bezoek gebracht aan El Salvador. Dat gebeurde op uitdrukkelijk verzoek van Miguel Angel Parada, de rector van de universiteit van El Salvador, die vorig jaar in Nederland een noodkreet lanceerde. Het universitaire onderwijs wordt door het Salvadoraanse regime als een gevaar beschouwd en daarom is 4 jaar geleden de universiteit gesloten. Pas deze zomer hebben de militairen de campus verlaten. De delegatie is in El Salvador gaan bekijken hoe de Nederlandse universiteiten kunnen helpen bij de wederopbouw van het universitaire onderwijs. Een van de leden van de delegatie was Hans Adriaanse, de voorzitter van de Maastrichtse universiteitsraad. Hij hield tijdens zijn verblijf een dagboek bij, dat wij afdrucken op de pagina's 8, 9 en 10.

Open Universiteit geopend

Koningin Beatrix heeft woensdag in Heerlen de Open Universiteit voor geopend verklaard. Daarmee is het aantal universitaire studenten in Nederland in een klap met 14.000 gestegen. Daarnaast is er nog een wachtlijst met 6000 gegadigden die zeker tot maart volgend jaar moeten wachten tot er door examens plaatsen vrij komen.

Vooraf de enorme belangstelling voor de basis cursus Recht is debet aan het bestaan van de wachtlijst.

Gezien de beperkte capaciteit voor de 'levende' studiebegeleiding in de 18 studiecentra kunnen maximaal 4500 cursisten voor de basis cursus worden ingeschreven. Tot nu toe is het aantal gegadigden echter ruim twee keer zo groot als het aantal plaatsen. Bij gelegenheid van de opening zijn enkele gegevens bekend gemaakt over de studentenpopulatie. De gemiddelde leeftijd van de cursisten is 32 jaar. Er hebben zich meer mannen dan vrouwen aangemeld (zestig om veertig pro-

cent), maar als men de leeftijdsgroepen vanaf 36 jaar niet meetelt, houden de geslachten elkaar praktisch in evenwicht. Het percentage vrouwen in de traditionele 'mannenvakken' als economie, natuur- en technische wetenschappen is aanzienlijk hoger dan in het dagonderwijs. Er zijn duidelijke aanwijzingen dat de cursussen van de Open Universiteit vooral gevolgd worden door mensen die hun kansen op de arbeidsmarkt willen verbeteren. De

grootste groep cursisten is tussen de 26 en 35 jaar oud en heeft een volledige of part-time baan in de administratieve sfeer. Eenderde heeft geen betaalde baan, omdat men er geen heeft kunnen vinden of in het eigen huishouden werkt. De drie studiemotieven die de inschrijvers konden opgeven scoorden allemaal even hoog, of het nu ging om 'het verhogen van de intellectuele capaciteiten', 'kansen op nieuwe functie vervullen' of 'huidige functie beter vervullen'. Ruim zestig procent is van plan een volledig diplomaprogramma op HBO of WO-niveau te volgen en een kleine minderheid houdt het voorlopig op losse cursussen.

J.H.

Van het front

Zo tegen het eind van de studie, als je nog een jaartje moet, valt plotseling uit de ivorachtige toren van Bureau Onderwijs en bergje formulieren. Eén van de verplichtingen van de afsturende blijkt dan het onderzoek te zijn, populair ook wel aangeduid als scriptie, onderzoek of stage. En zonder formulieren blijken je eventuele plannen niet eenvoudig te implementeren, vandaar dus.

Zo zit ik dus op een riante kamer, aan een bureau van krap vijf vierkante meter, voorzien van een zitje met zes luxe stoelen en vijf archiefkasten mijn onderzoek te doen; te gast bij een grote ambtelijke instelling op het gebied van volksgezondheid, sport, Avro, Veronica & TROS, harttransplantaties, andere cultuur, welzijn en nietzijn. Een groot bedrijf in het westen des lands, met andere woorden; vanuit mijn kamer zie ik geloof ik nog net het topje van de Ridderzaal en de glans van het ambtelijk bestaan.

Elke morgen rijd ik, zoals dat een veelbelovende jonge intellectuele betaamt, in mijn Twee-Paarden naar de werkplek. „Môgge,

môgge”, klinkt het in de lift, en dáár ben ik alweer op de achtste verdieping.

Mijn arbeidsethos, journalistieke erecoode en opgelegde geheimhoudingsplicht beletten het mij om uit de school te klappen over vorm en inhoud van de mij omringende ambtelijke molens, maar desalniettemin kan ik u, nieuwsgierige lezer, in de verre zuidelijke wingewesten, enige berichten van het front doen toekomen.

Wanneer ik voor het raam sta – iets wat ik vaak, en met plezier, doe – zie ik pal voor mij zo'n 400 vensters van het belendende perceel. Achter elk daarvan verschuilt zich een hardwerkende ambtenaar, althans, dat vermoed ik. Wellicht zitten ze onder hun bureau verscholen; en van de vensters die zelfs in de donkerste uren geblindeerd zijn met gordijnen en luxaflex kan ik natuurlijk geen zinnig woord melden.

In de kamer links van mij resideert een adviseur van een andere grote technisch-ambtelijke organisatie in de Randstad. Hij heeft, dunkt mij, een leuk baantje, want erg vaak zie ik hem niet.

Rechts van mij zetelt een voltallige adviescommissie! De hele club geniet oprecht van de werkplek en de eventuele arbeid. Graag loop ik even haar secretariaat binnen om onder het nuttigen van een kop koffie mee te genieten.

Ten slotte is dan verderop in de gang in een tiental kamers de afdeling gehuisvest waaronder ik ressorteer. Een bijzonder werklustige bende, moet ik zeggen. Pas nog een conferentie georganiseerd, nu al weer bezig met het organiseren van een volgende, en bovendien jagen ze per dag toch al snel enkele tonnen papier door de ambtelijke molens.

Het zal dan ook geen opzien baren wanneer ik hier stel dat ik mij dank zij deze afdeling reeds door een meter of twee aan dossiers heb kunnen werken. Leve het literatuuronderzoek!

Enfin, het front verplaatst zich slechts langzaam, en door tijdelijke opdroging van mijn bronnen zal u, daar in het Limburgse, niet verstoken blijven van mijn lotgevallen. Hoewel, was het parool niet „Im Westen nichts neues?”

Evelyne de Leeuw

HBO-instellingen trekken zich terug

Mico-introductie ter ziele

De Stichting Samenwerking Hoger Onderwijs Maastricht (SSHOM), heeft aan de overlegcommissie Afstemming Introductie laten weten zich terug te willen trekken uit de universitaire introductieperiode. Dit heeft de secretaris van de stichting, Wart Habets, mondeling laten weten. Als reden hiervoor geeft zij de aanstaande TVC-operatie binnen het Hoger Beroepsonderwijs (HBO), waardoor het niet langer mogelijk zou zijn de constructie van de geïntegreerde HBO- en RL-introductie doorgang te laten vinden.

Vanaf het ontstaan van de universiteit in 1975 tot en met de introductie van 1983, waren de Maastrichtse Introductie Commissie (MICO) – officieel een werkgroep van de studentenvereniging Circumflex – en de Dienst Studentenzaken verantwoordelijk voor respectievelijk organisatie en praktische uitvoering van het Maastrichtse introductiegebeuren. In het afgelopen Academische jaar werden in de universiteitsraad voorstellen gedaan om het gehele introductiegebeuren waarbij RL-studenten betrokken zijn, te inventariseren en hiervoor een nieuwe organisatiestructuur tot ontwikkeling te brengen.

Samenwerkingsvergand

Deze opdracht heeft vorm gekregen met de instelling van een *Structuurcommissie Introductie Eerstejaars Studenten* (SCIES). Vrij snel hierna is de commissie met een, door de Universiteitsraad goedgekeurde, nota gekomen, waarin onder andere het voorstel werd gedaan de Algemene introductie (voorheen MICO-introductie) aan te laten haken bij de SSHOM.

„Zij heeft in eerste instantie te kennen gegeven over dit voorstel te willen spreken en – zij het onder voorbehoud – na 1 september 1984 hiermee accoord te willen gaan.

Omdat men de voorbereidingsperiode echter te kort vond, heeft de SSHOM uiteindelijk op haar vergadering van 7 september jl. besloten niet accoord te zullen gaan met het door de SCIES gedane voorstel. De door de SSHOM opgegeven reden voor plotselinge terugtrekking uit de introductieperiode is, dat de TVC-operatie die het HBO voor 1 augustus 1986 moet hebben ondergaan, „het niet meer mogelijk maakt met zo'n constructie in zee te gaan”, aldus de secretaris van de SSHOM, Wart Habets, die op korte termijn de door de stichting genomen beslissing schriftelijk zal bevestigen.

„Enerzijds zijn we blij dat er nu duidelijkheid bestaat over hoe de zaken liggen; het is namelijk toch altijd een soort *touwtrekkerij* geweest, met name in financieel opzicht”. Dit zegt Juliëtte Creemers, medewerkster bij de Dienst Studentenzaken en lid van de Overlegcommissie Afstemming Introductie.

„De HBO-instellingen hebben de algemene introductieperiode weliswaar toegejuicht en vonden het prima dat hun studenten hieraan deelnamen, maar als het concreet op de subsidiëring aankwam dan werd het plotseling problematisch. Ik wil er wel bij zeggen dat dit niet geheel uit onwil was, maar meer het feit dat het ministerie van onderwijs en wetenschappen voor dit soort zaken geen geld ter beschikking wilde stellen. Anderzijds is het echter een klap in het gezicht voor onder andere de integratiebeginselen van de universiteit met het HBO, maar zeker ook voor de studenten. Met name voor de HBO-studenten zal dit een groot verlies betekenen”, aldus Creemers.

De consequenties kunnen nog niet in volle omvang worden overzien, maar duidelijk is dat het HBO hiermee de weg van samenwerking met

de universiteit heeft afgesloten. Het lijkt er op dat men heeft besloten niets meer aan algemene introductie te willen doen, wat zou betekenen dat elke HBO-instelling een eigen Eerstejaars introductie zou moeten gaan organiseren. Juliëtte Creemers ziet dit somber in: „Dat dit gewoon niet zal werken, blijkt wel uit de voorheen ondernomen pogingen om instellingsintroducties te organiseren; die zijn immers vaak op niets uitgelopen.”

Creemers denkt dat het er op uit draait dat in ieder geval in de komende jaren, de algemene introductieperiode alleen nog maar gericht is op RL-studenten. „Dit betekent dat er weer een stuk integratie – iets dat volgens de „RL-Basisfilosofie” tot uitdrukking zou moeten komen – verloren dreigt te gaan”.

„We hebben er jarenlang voor gevochten dit enigszins van de grond te krijgen, waarbij de universiteit er van alles aan heeft gedaan voornamelijk in financieel opzicht – dit te doen slagen, maar op een gegeven moment moet er een grens worden getrokken: de goede wil moet van twee kanten komen”, aldus Creemers.

De commissie die eerder genoemde nota heeft opgesteld, is van mening dat er een algemene introductie moet komen. „Wij hebben in de afgelopen week het idee opgevat”, aldus Creemers, „te gaan werken aan een algemene RL-introductie, die bijvoorbeeld uitgestreken zou kunnen gaan worden over zes tot acht dagen en die ongeveer de inhoud zal moeten gaan krijgen zoals door de MICO in het verleden bedacht, geïntegreerd met de facultaire introducties. Daarnaast zullen dan nog de verenigingsintroducties gaan plaatsvinden”. Voor de MICO-introductie daarentegen zal dit alles zonder meer het einde betekenen.

Walter van Bree

Paarltsjes

Mheer: 12 km van Maastr., land. gelegen, Past. Gilissenstr. 26, halfvr. herenhuis m. gar. (1977), grote tuin m. veel privacy, ruime living m. open haard en open keuk. (42 m²) 4 slpk., badk. m. ligb., zold./berg. Vr.pr. f 165.000,- k.k. Inl. 04457-1403 of 043-888779 (kant.u-ren).

Te koop Teac A 2300-SX tapedeck, weinig gebruikt, met accessoires f 850,00. Bel: 18802 en vraag naar Martin.

Te koop of te huur gevraagd: sopraansaxofoon voor gebruik op de muziekschool. Ook alt- en tenorbezitters die zich met hun instrument opgelaten voelen, kunnen reflecteren. Tel. 18802 (Martin).

Te koop: landelijk gelegen halfvrijstaand ruim woonhuis. Grondopp. 360m². Woonk. 42m², parket, open haard; luxe inbouwkeuken met alle app. Verd.: 3 slaapk. badk. met bad, douche, wastafel, 2e toilet. Zolder met c.v.- en warmwaterinstallatie. Garage 20m². Het pand is voorzien van dubbele beglazing, spouwmuur- en dakisolatie. Bouwjaar 1972. De voorzijde van het huis heeft blijvend vrij uitzicht, in de grote zonnige achtertuin staan fruitbomen. Fietsafstand Tongersestr. en Randwyck: 15 à 20 min. Belangstelling? M. Slangen, 888162 of 628838 (043).

Te koop: LEICA M2 body f 600,-; zwarte SUMMICRON f 2.0/50 mm f 500,-; in één koop duizend gulden. Telefoon: 888250.

Meerijden op de (auto)lijn Reuver-Roermond-Maastricht? Dat kan en is bovendien goedkoop. Minimaal 3 keer per week. Tel. 04704-1683, vragen naar Jan Vullers.

Heb nog tijd over voor typewerk. Tel. 043-434989.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter).
Kees Schröer (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris).
Erik de Graaff
Evelyne de Leeuw
(redactieafgevaardigde)
G.J. Tangelder

Redactie

Walter van Bree, Ton Hamelers,
Jacques Herraets (cindredakteur).
Ad van Iterson.
Evelyne de Leeuw,
Maurice van der Sangen, Luc de Witte, Jacqueline de Vreese.
Redactie-assistente:
Liesbeth van Hoef
Grafische vormgeving:
Guus van Rooy
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Tekeningen: Pascal Oost,
Olivier Roosenburg,
Raph de Haas
Druk: Limburgse Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paarltsjes):
Yvonne Stevens, toestel 302
Tarieven op aanvraag
Paarltsjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wageningse Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Lin Tabak.

studenten verzekering

GEEN PRIJSVERHOOGING

Studenten ziektekostenverzekering vanaf 398,- per jaar. Maar ook pakketverzekering: W.A. particulieren + brand en inbraak en ongevallen (inclusief doorlopende reisverzekering) + overlijden. Vanaf 50,-. Voor folder en informatie 071-145757, de NBBS Reiswinkels in 29 steden of via de bon.

graag ontvang ik informatie over de NBBS studentenverzekering

naam _____
straat/ nr. _____
postcode/ plaats _____
postbus 11054, 2301 EB Leiden frankeren als brief

Na bijna twee jaar van overleg

Akkoord bereikt over gedwongen taakverdeling bij medicijnen

De universiteitsraad is op 20 september jl. accoord gegaan met het eerder deze maand, door het College van Bestuur (CvB), gedane voorstel inzake de Taakverdeling en Concentratie (TVC) binnen de Faculteit der Geneeskunde. De uiteindelijke TVC-aanslag van 2,8 miljoen gulden zal gefaseerd en verdeeld worden over de komende vier jaren en heeft alleen betrekking op onderzoek en patiëntenzorg, die een bijdrage moeten leveren van respectievelijk 1,2 en 1,6 miljoen gulden in 1987. Daarbij in ogenschouw nemende de uitkering van 3,9 miljoen gulden uit het vernieuwingsfonds, vinden CvB, het bestuur van de Faculteit der Geneeskunde (FB-FdG) en het bestuur van het Ziekenhuis Maastricht (ZM) dat het eindresultaat bevredigend kan worden genoemd.

In de afgelopen drie maanden hadden zich nog een aantal ontwikkelingen voorgedaan inzake de TVC-operatie van het medisch cluster.

Op 6 juni van het vorige Academische jaar is de universiteitsraad uitvoerig geïnformeerd over de laatste stand van zaken en heeft zij vernomen dat de RL in afwachting was van de door de minister van onderwijs en wetenschappen definitief voorgestelde tekst betreffende de beleidsafspraken, alsmede definitieve uitspraken over de verdeling van de gelden van het vernieuwingsfonds. Na op 12 juli de definitieve tekst ontvangen te hebben, werd het bestuurscollege verzocht binnen een week aan te geven of het bereid was deze beleidsafspraken te ondertekenen.

Aangezien de ontvangen tekst nog afweek van hetgeen na ambtelijk overleg met de RL overeengekomen was achtte het CvB, na overleg met het FB-FdG en het bestuur ZM, het noodzakelijk amendementen op de tekst aan te brengen. Na herhaald over en weer overleg te hebben gevoerd, heeft het College op haar bijeenkomst van 7 augustus 1984 formeel ingestemd met een gewijzigde definitieve tekst. De inspanningen hebben er uiteindelijk geresulteerd, dat de door de RL aangedragen punten op een of an-

dere wijze in de definitieve beleidsafspraken zijn verwerkt.

Disciplineplan

Samen met de andere universiteiten zal door de Limburgse universiteit een disciplineplan geneeskunde worden opgesteld op basis van een onderwijsplan, samengesteld door de betrokken universiteiten, en een advies over het onderzoek, uit te brengen door de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) op verzoek van minister Deetman van onderwijs en wetenschappen.

In dit disciplineplan wordt tevens de voor onderwijs en onderzoek noodzakelijke patiëntenzorg uitgewerkt. Voorafgaand aan beslissingen hierover zal met het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen overleg worden gevoerd over de bestaande afspraken en contracten. De minister van onderwijs en wetenschappen zal vanuit zijn verantwoordelijkheid zorgdragen voor de afstemming van dit disciplineplan met de ontwikkelingsplannen van de academische ziekenhuizen. De omschrijving van een zogenaamde „rompfaculteit” verdient bij de bewindsman echter met nadruk aandacht te krijgen.

Versterkende maatregelen

Het door Rijksuniversiteit Limburg

(RL) in de Faculteit der Geneeskunde te bezuinigen bedrag van 2,8 miljoen gulden in 1987, vormt landelijk gezien de geringste bijdrage aan het bezuinigingsplan (fig. a) en is als volgt verdeeld en gefaseerd: onderzoek en patiëntenzorg moeten nog in dit jaar 0,9 miljoen gulden bijeen harken, een bedrag dat op zal lopen tot 1,5 miljoen gulden in 1985, vervolgens 2,2 miljoen gulden in 1986 en een uiteindelijk bijdrage van 2,8 miljoen gulden in 1987. Van dit eindbedrag neemt de sector onderzoek 1,2 miljoen voor haar rekening; de overige 1,6 miljoen gulden worden bezuinigd op de patiëntenzorg.

Een ander heeft de consequentie dat binnen de gestelde kaders met betrekking tot het onderzoek de navolgende maatregelen worden genomen: In de planperiode zal het onderzoek zich met name richten op de thema's hart- en vaatziekten; perinatologie; bewegingsapparaat; groei en differentiatie tumorcellen; veroudering; voeding; beleid en beheer van gezondheidszorgvoorzieningen; arbeid en gezondheid; gedragsveranderingen op leertheoretische basis en op het gebied van onderzoek van onderwijs.

Hiernaast kunnen slechts in beperkte mate op andere thema's betrekking hebbende programma's tot ontwikkeling worden gebracht, waarbij door de nadruk op zojuist genoemde thema's en de gewenste nadere extramurale profilering leidt tot versterking van de onderzoekscapaciteit bij de vakgroepen: biochemie; cardiologie; farmacologie; fysiologie; epidemiologie; sociale psychiatrie; gynaecologie/obstetrie; gerontologie/geriatrie; arbeidsgeneeskunde; revalidatie; medische psychologie; medische informatica en statistiek, alsmede huisartsgeneeskunde. De onderzoekscapaciteit van de overige vakgroepen blijft ofwel gelijk danwel wordt ingekrompen.

Gelet op het te bezuinigen bedrag voor de medische faculteit en tevens gelet op de noodzakelijke bescherming van het goede onderzoek, zal de RL de instroom van eerstejaars studenten geneeskunde beperken tot 150 per jaar.

Vernieuwingsfonds

Met het vernieuwingsfonds extramurale vakken wordt enerzijds beoogd vernieuwingen op dit gebied mogelijk te maken, anderzijds deze vernieuwingen te laten plaatsvinden binnen de gestelde budgettaire randvoorwaarden. Voorts wordt gewaarborgd dat ten aanzien van die vernieuwingen de nodige landelijke afstemming zal plaatsvinden. Gezien het voorgestane concentratiebeleid, is het tien miljoen guldenfonds voornamelijk bestemd voor de versterking van de op de extra-

Dankbaarheid

„Er is veel om dankbaar voor te zijn”, klomk het uit de radio op het moment dat wij afstemden op de troonrede. Hare Majesteits stem klomk warm. Dat mocht ook wel, want haar huis krijgt er in 1985 elf procent en in 1986 twee en twintig procent bij, wat goed uitkomt nu ook de schoolgelden verhoogd worden. Als bij een tweede pinksterwonder ontvlamde ook onze dankbaarheid, en allen die meeluisterden sloegen luide dankzeggingen uit.

Voor de opleving van de economie, die een daling van de minimuminkomens mogelijk maakt.

Voor de minister-president, die ons kwam uitleggen dat het industriële élan van de commissie-Wagner wortelde in het élan vital van Bergson, dat het psychologische begrip durée geschikter is voor het opstellen van economische modellen dan het exactere begrip „temps”, dat ook Teilhard de Chardin geen doemdenker was en het laatste CDA-lid pas zal overlijden bij het bereiken van het punt omega, wanneer alles terecht zal zijn gekomen. Wij bidden u, verhoor ons.

Voor het voortbestaan van de gezondheidszorgcommissie.

Voor het toetreden van Rijnthjes tot het faculteitsbestuur. Moge de voorzienigheid hem nu het inzicht geven dat deze voor hem in deposito had gehouden toen hij nog raadslid was.

Voor de begrotingsoverschrijding van de bouwkosten van twee duikboten, die even groot is als ons nationale budget voor het onderzoeksbeleid.

Voor de wetenschapscommissie, die nu zover is achterop geraakt dat bij de bespreking van onderzoeksvoorstellen kritische vragen beantwoord kunnen worden met de feitelijke uitkomsten.

Voor de studenten die zo docent onafhankelijk zijn geworden dat de staf eindelijk studentvrij kan werken.

Amen. Amen.

Ad Appels

murale gezondheidszorg gerichte activiteiten bij de VU/AZVU en RL/ZM.

De Rijksuniversiteit Limburg ontvangt uit het vernieuwingsfonds 1,8 miljoen gulden in 1985, vervolgens 3,1 miljoen in 1986 en uiteindelijk 3,9 miljoen gulden in 1987. In dat jaar zal de bewindsman van onderwijs en wetenschappen beslissen of en onder welke voorwaarden de bijdrage aan deze instelling wordt gecontinueerd. Hiernaast is een bijzonder fonds van een miljoen gulden voorzien voor het opzetten en uitvoeren van nieuwe onderzoekprogramma's op het terrein van de extramurale gezondheidszorg c.q. de samenwerking tussen intra- en extramurale zorg, bedoeld voor de training van huisartsonderzoekers.

Extramurale vakken

De Limburgse universiteit start in dat kader de voorgestelde activiteiten, in het bijzonder ten behoeve van het opzetten van AWE's (huisartspraktijken voor onderwijs en onderzoek; maximaal zes), RIAGG's en SAEL - ten behoeve van de versterking van dat onderzoek - op het terrein van de extramurale gezondheidszorg in het bijzonder op de gebieden: veroudering; voedingsonderzoek; beleid en beheer van de gezondheidszorg; registratieprojecten en informatiesystemen huisartsen, alsook arbeid en gezondheid.

Ziekenhuis Maastricht

Parallel met de operatie in de medische faculteiten, heeft eveneens een TVC-operatie in de academische ziekenhuizen plaatsgevonden. Aangezien minister Deetman niet tot overeenstemming is kunnen komen met de academische ziekenhuis in Utrecht, Rotterdam, Nijmegen, Amsterdam en Maastricht, heeft hij

de taakverdelingsbeslissingen op grond van artikel 96 ter Wet Wetenschappelijk Onderwijs (WVO) genomen en de te treffen maatregelen via een ministeriële beschikking vastgesteld. In de definitieve beschikking is het totaal te bezuinigen bedrag van twee miljoen gulden gehandhaafd, waarmee het ZM er landelijk gezien het voordeligste vanaf komt - het Wilhelmina Kinderziekenhuis (WKZ) buiten beschouwing gelaten (fig. b). De bijdrage uit het vernieuwingsfonds van 0,2 miljoen gulden in 1985, en van respectievelijk 0,4 en 0,6 miljoen in 1986 en 1987, zoals die oorspronkelijk in de concept-beleidsafspraken voorkwam, is niet meer opgenomen bij de ministeriële beschikking.

Beleidsvoornemens

In samenhang met de zwaartepuntvorming op het terrein van de extramurale gezondheidszorg bij VU en RL, worden het AZVU en ZM beperkt wat betreft hun topreferentiefuncties en de pioniersfuncties. Het AZVU en ZM, zullen in beginsel slechts de specialistenopleidingen in die disciplines verzorgen die direct samenhangen met de kernvakken in de opleiding tot basisarts. De bewindsman van onderwijs en wetenschappen sluit hierbij echter niet op voorhand uit, enkele andere (deel-)specialistische opleidingen, voor zover samenhangend met het patroon van onderzoekzwaartepunten in de faculteit en het patroon top- en pioniersfuncties in het ziekenhuis. Zij dienen bij de ontwikkeling van hun plannen echter wel rekening te houden met de taakverdelingsvoornemens van de universiteit, te weten zwaartepuntvorming, c.q. afslanking en afstoting van vakgroepen binnen de Faculteit der Geneeskunde.

Walter van Bree

Fig. a. Specificatie van de bezuinigingen bij de universiteiten (miljoenen gulden per 1987)

	Onderwijs	Onderzoek	Patiëntenzorg	Totaal
RU Leiden	1,2	2,9	4,4	8,5
RU Utrecht	1,5	5,2	3,6	10,3
RU Groningen	1,3	1,9	3,9	7,1
EU Rotterdam	1,5	2,6	1,8	5,9
RU Limburg	0	1,2	1,6	2,8
U. v. Amsterdam	4,6	0,8	1,8	7,2
Vrije Universiteit	1,9	5,9	1,7	9,5
KU Nijmegen	1,1	0,8	2,5	4,4
Totaal	13,1	21,3	21,3	55,7

Fig. B. Specificatie van de bezuinigingen bij de academische ziekenhuizen

	1	2	3	4	Totaal 1987
Leiden		2,0	2,0	1,3	5,3
Groningen		1,0	2,3	2,4	5,7
Utrecht	1,5	0,6	4,1		
Rotterdam		2,0	2,3	2,1	6,4
AZ Amsterdam		2,0	3,6	3,7	9,3
AZ Vrije universiteit	4,0	--	1,8	2,7	8,5
Nijmegen		1,0	1,2	--	2,2
Maastricht	2,0	--	--	--	2,0
Wilhelmina Kinderziekenhuis			0,3	0,4	0,7
Totaal	6,0	10,0	15,0	13,2	44,2

In de kolommen 1 tot en met 4 zijn de effecten in financiële zin weergegeven van enkele specifieke maatregelen, onderscheidenlijk:

kolom 1: de gevolgen van beperking klinische sector bij VU en RL.

kolom 2: concentratie top- en pioniersfuncties, rekening houdend met regionale spreiding;

kolom 3: vermindering voorzieningen te behoeve van onderwijs en onderzoek ten gevolge van de beperking van de facultaire taken;

kolom 4: eerste aanzet tot het wegwerken van onverklaarde verschillen in de hoogte van de rijksbijdrage aan de academische ziekenhuizen (zie mijn brieven van 7 en 9 september aan de academische ziekenhuizen).

Gerichte educatie stuit op weerstand

Psychische stoornis kun je leren voorkomen

Psychosociale stoornissen worden met het huidige preventiebeleid, zoals geformuleerd door het NVAGG, in de geestelijke gezondheidszorg op een onjuiste wijze aangepakt. Vroegtijdige onderkenning van deze stoornissen kan namelijk een gevaar inhouden, aangezien er aanwijzingen zijn dat bij bepaalde stoornissen in vijftig tot zeventig procent van de gevallen spontaan herstel optreedt. Werken volgens een meer educatief preventiemodel, gericht op dat spontaan herstellen, kan de risico's verbonden aan vroegtijdige herkenning, voorkomen. Dit stuit echter op grote weerstand van vakgenoten.

Dat zegt dr. Frans Gerards, die op 7 september in Utrecht promoveerde tot doctor in de Sociale Wetenschappen op het proefschrift 'Psychosociale educatie: een strategie of preventie?' Gerards is negen jaar als preventiemedewerker verbonden geweest aan de Regionale Instelling voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg (RIAGG) en hield zich onder andere bezig met voorlichtings- en trainingsprojecten voor ouders en kinderen. Sinds mei 1982 werkt hij bij de capaciteits-

groep Gezondheidsvoorlichting en Opvoeding (GVO).

In zijn proefschrift stelt Gerards het huidige preventiebeleid aan de kaak. In de praktijk is het namelijk zo, dat het begrip preventie op uiteenlopende manieren wordt ingevuld, waardoor het tot 'een containerbegrip' lijkt te worden. Bij de uitvoering van preventie kunnen dan ook misverstanden en problemen ontstaan. Gerards heeft, in de geest van de 'GVO-gedachte', een nieuwe methode bedacht, die hij het 'psychosociaal-educatieve model' heeft gedoopt. Met behulp van gezondheidscurssussen moeten mensen meer zorg leren dragen 'voor eigen en andermans geestelijke gezondheid'.

'Dergelijke cursussen zijn te vergelijken met verkeersonderwijs; door kinderen verantwoordelijkheid te leren dragen in het verkeer, kunnen ernstige ongelukken worden voorkomen', aldus Gerards: 'Zo kunnen mensen ook leren psychische problemen via bepaalde programma's beter aan te pakken. Het aanbod van bepaalde programma's moet dan wel precies aansluiten bij de behoeften en verwachtingen van de deelnemers.'

Gerards is tot dit model gekomen na een uitvoerige analyse van de huidige preventiepraktijk in de Ambulante Geestelijke Gezond-

heidszorg (AGGZ). Vanuit een empirisch-analytische invalshoek is er kritiek gerezen op Gerards' aanpak. Dat werd tijdens de promotie duidelijk. Men struikelde met name over de zinsnede: 'Voor zover er van wetenschappelijk kennen sprake is, gaat het om discursief kennen.'

Ook de hoogleraar psychologie te Utrecht, Piet Vroon, oordeelde in zijn Volkskrant-column negatief over Gerards' proefschrift: 'nietszeggend gebrabbel' noemde hij het. Wat vindt Gerards van deze kritiek?

Volgens hem is het voor de hand liggend dat hij, als theoretisch-wijsgerig pedagoog, wel waarde hecht aan kwalitatieve methoden: 'Wetenschap kun je op veel manieren bedrijven; de methode die je kiest moet aansluiten bij de aard van de probleemstelling. Ik heb de logische tegenspraak willen opsporen die er bestaat tussen theorieën over preventie enerzijds en het beleid en de praktijk van preventie anderzijds. Daar heb je geen kwantificeerbare gegevens voor nodig. In de sociale wetenschappen schuwt men echter een dergelijke aanpak vanwege het gevaar voor speculatie en humbug.' Tot slot haalt Gerards de Groningse hoogleraar A. de Groot aan, die meent dat de ontwikkeling van de psychologie als wetenschap misschien nog wel meer wordt belemmerd door een ongegronde angst voor en een overmatige vermijding van speculatie en humbug.

Jacqueline de Vreese

GVO'ers gaan zelfreflectie leren

Dit studiejaar zal bij de afstudeerrichting GVO binnen de studie gezondheidswetenschappen een nieuw onderwijsfenomeen bestaan: de attitudegroep. De bedoeling daarvan is GVO-studenten en later ook andere gezondheidswetenschappers te leren reflecteren op hun functioneren binnen en buiten de gezondheidszorg.

Vooralsnog gaat het om een beperkte opzet: maximaal 40 studenten kunnen meedoen. De groepen worden begeleid door een aantal medewerkers dat dit vrijwillig doet.

Zij kunnen dit dus (nog) niet tot de onderwijstijd rekenen. Het is de bedoeling dat het project in de toekomst uitgebreid gaat worden, zowel naar andere studiejaar als naar andere afstudeerrichtingen. Uiteindelijk zou het zelfs een vaste plaats moeten krijgen binnen het curriculum, zoals dat ook bij de medische faculteit (1e jaar) het geval is. Tineke Gierveld en Dorien Caelers, twee van de organisatoren, denken dat dat laatste nog wel een tijd zal duren.

„Op het moment zijn we al zover dat studenten dit als vrije activiteit binnen de studie kunnen doen. Ze krijgen er dus punten voor. In deze fase is deelname nog vrijwillig; of het in de toekomst als 'verplicht'

onderdeel in het curriculum valt nog te bezien. Maar zover we ook nog lang niet."

Een werkgroep van zes studenten en een medewerker van de capiteitsgroep bereidt het project voor. „Er komt een werkboek, met de bedoeling dat de groepen aan het werk zouden kunnen. We hebben ervoor gekozen om geen onderwerpen aan te geven of strakke richtlijnen te geven. Wel willen we dat de groepen een verslag maken en de gebeurtenissen serieus evalueren." Dit maandag 8 oktober zal e.e.a. worden met een voorlichtingsavond over het project. Daarna komen de groepen ongeveer tien keer bij elkaar.

Waaronder attitudegroepen naast de andere onderwijsgroepen.

„Als werker in de gezondheidszorg moet je voortdurend bewust staan bij je eigen positie daarvoor. Je afvragen wat je doet en waarom. Aan dat soort vragen wordt in het gewone onderwijs de aandacht te weinig besteed."

We moeten overigens de misvatting uit de weg ruimen dat het bij de devorming zou gaan om het leren van een bepaalde beroepsde", een soort gedragsvoorschriften over het eigen functioneren aldus de initiatiefnemers.

Na vijven

DE KLIMGEIT

Reeds als kind werd ze op driejarige leeftijd door haar ouders de bergen mee ingenomen. De verslaving aan het klimmen is echter pas op twaalfjarige leeftijd ontstaan, toen ze, eenmaal door haar ouders geïntroduceerd, actief aan door de bergsportvereniging georganiseerde klimweekeinden deel ging nemen.

Monique van de Vleuten, derdejaars studente Gezondheidswetenschappen, kent slechts een passie: rotsklimmen. „Klimmen betekent op je handen en voeten de rotswand omhoog; iets dat je zelf moet doen. Ben geen fanaat, want dan was ik wel verder gekomen in deze sport, maar de prestatie komt toch wel enigszins om de hoek kijken; het geeft immers een prettig gevoel wanneer je een nieuwe klimroute hebt gehaald." Dat het hier geen incidentele gebeurtenis betreft, bewijst het feit dat ze praktisch ieder weekend met haar vriend Peter klimmen gaat. „Voor enige jaren terug heb ik eens in de Dolomieten geklimmen,

tegenwoordig ga ik echter niet verder dan de Ardennen, de Zuid-Eifel en incidenteel Noord-Frankrijk (Fontainebleau bij Parijs). In de Ardennen kun je aardig uit de voeten, met name Freyr (bij Dinant) heeft rotswanden van 110 meter hoog waar je heerlijk kunt klimmen." Aan het kamerplafond hangt bovendien een groot oefenklimrek. „Voor het verbeteren van mijn armkracht zou ik het eigenlijk vaker moeten benutten, maar het komt er steeds niet van. De eigenlijke training moet in de weekeinden in de Belgische Ardennen worden verricht en daar houd ik het dan ook bij", aldus Monique.

„Klimmen is niet meer zo elitair als het voor enige jaren terug nog was", aldus Monique. „Met name de Koninklijke Nederlandse Alpen Vereniging (KNAV) had die naam, maar thans vormt het klimmersvolk je praktisch een doorsnede van alle sociale milieus. „Klimmen is een modeverschijnsel", lijkt Monique te willen zeggen. „Rustig klimmen kun je in de weekeinden niet meer, want menige klimplaats in

de Ardennen wordt overspoeld met bestelbusjes vol beginners die het ook wel eens een „blauwe maandag" willen proberen. Dit gaat niet alleen ten koste van gezelligheid, want lange wachttijden zijn het gevolg, maar ook van de klimtrajecten. Veel mensen komen met verkeerd schoeisel, met de welbekende kistjes die allang uit de mode zijn, waardoor de klimroute op den duur veranderd in een zeepbaan", aldus Monique.

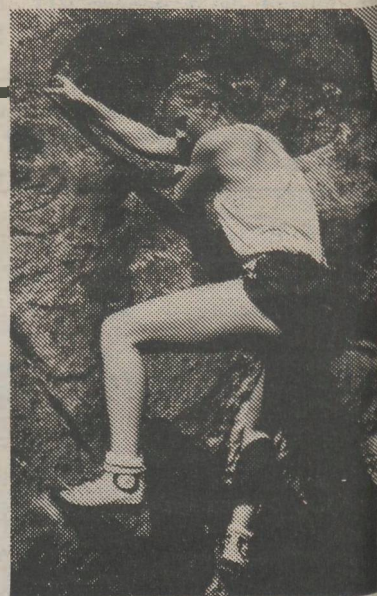
Toch is de klimsport niet direct een van de goedkoopste sporten. Een beetje klimuitrusting kost al gauw zo'n zeventienhonderd gulden en met de reiskosten van 60 tot 80 gulden per weekeinde, kom je op het niet onaanzienlijke bedrag van zo'n tweehonderd gulden per maand. „Wrijvingschoenen, klimgordel, musketons en klimtouw zijn spullen die je gespreid aanschaft; op je verjaardag of met Sinterklaas. Daarnaast heb ik het geluk dat Peter een wagen heeft, zodat zo'n klimweekeinde niet veel meer kost dan een weekeinde Maastricht. Monique vindt het raar dat in een

land als Nederland, waar geen berg te bekennen is, twee verenigingen moeten bestaan. De KNAV vond ze toentertijd te elitair, vandaar dan ook dat ze lid is geworden van de Nederlandse Bergsport Vereniging (NBV). „Dat is echter verleden tijd. Het is zelfs zo dat de KNAV voor met name studenten erg actief is.

Onder auspiciën van deze vereniging zijn er Studenten Alpenclubs opgericht, waarvan er ook één in Maastricht is gehuisvest: de Maastrichtse Studenten Alpenclub (MSAC).

Voor leden organiseren zij voor lage tarieven klimweekeinden, waarbij je de complete uitrusting kunt huren, zodat het betaalbaar blijft. Monique is niet de uitgesproken brokkenpiloot. Ze houdt er niet van een „nat pak te halen" en klimt het liefst op safe, met name wanneer ze het voorklimwerk moet verrichten.

„Degene die voorklimt, doet het gevaarlijkste werk, als je daarbij een val maakt ben je aan niemand boven je vergrendeld; wat neer kan komen op een val van veertig

meter." Toch kon ze met al haar omzichtigheid niet voorkomen dat het in de afgelopen periode éénmaal fout afliep: „Dat was toen ik in België een traverse wilde doen, maar naast een uitsparing stapte en mijn evenwicht verloor, waardoor ik even later in een drie meter lager gelegen beek lag. Gelukkig dat ik mijn bikini aan had", lacht ze.

Ik denk dat sommigen zullen zeggen: misschien hadden we toch beter een ander kunnen nemen'

Op 1 januari 1985 zit de ambtstermijn van rector magnificus Hemker er op. Zijn opvolger staat al klaar met de benoeming door de koningin op zak. Prof. dr. F.I.M. Bonke, die nu nog zijn dagen slijt in het Biomedisch Centrum met onderzoek naar hartritmestoornissen, neemt dan Hemkers kamer in het Hoofdgebouw over. Zal hij onze harten sneller doen slaan? Wij denken van wel, want Bonke is iemand die zegt wat hij denkt, lees maar.

De nieuwe rector is buiten zijn faculteit in het bestuurlijke circuit onbekend. Dat komt niet omdat hij zich hoofdzakelijk op het fysiologische onderzoek heeft geconcentreerd. Bonke heeft evenzeer zijn sporen verdiend op onderwijsgebied, zij het dat hij daarmee minder ver behaald heeft dan met zijn onderzoek. Het experimentele onderwijs in Maastricht was een voornaamste reden voor hem om in 1975 over de stappen van Amsterdam naar Maastricht. „Het was in Amsterdam erg moeilijk iets te wijzigen in de traditionele opzet van het onderwijs.

Samen met een collega heb ik wel eens geprobeerd de vakken wat meer op elkaar af te stemmen, door bijvoorbeeld af te spreken dat de colleges anatomie, fysiologie en interne geneeskunde op maandagmorgen hetzelfde onderwerp zouden behandelen, bijvoorbeeld de lever. Maar dat was uitgesloten, er was niet over te praten, omdat dat als consequentie had dat de hoogleraar interne de ene week misschien twee uur college moest geven en de week daarop nul uur. Zo iemand

moest aan het begin van het jaar de zekerheid hebben dat hij iedere maandag van negen tot tien college stond te geven en daarmee basta! Toen Reneman mij naar Maastricht haalde in 1975 was de bedoeling dat er iemand in de groep kwam met onderwijservaring. Daarvoor werd een leerstoel ingeruimd, die ik kreeg toegewezen, eerst als lector en later als hoogleraar B. Ik dacht: als ergens iets aan onderwijsvernieuwing te doen valt, dan is dat in Maastricht. Bovendien werden er ongekende mogelijkheden geboden op het terrein van het onderzoek. Daar hoefde je op andere plaatsen niet van te dromen, wat hier mogelijk was. En we hadden en hebben nog steeds een fantastisch team rondom Reneman en voor mij geldt dat speciaal voor de mensen die met mij zijn meegekomen uit Amsterdam, Allesie en Lammers. Ik zou wel gek zijn geweest als ik die kans niet had aangegrepen.”

Vanaf zijn aankomst in Maastricht is Bonke actief betrokken geweest bij het ontwikkelen van het onderwijssysteem, als voorzitter van de onderwijscommissie en later van de

vaste commissie voor de examens. En het had niet veel gescheeld of hij had drie jaar geleden zitting genomen in het faculteitsbestuur als portefeuillehouder onderwijszaken. „Ik was het bureau van de vorige portefeuillehouder al aan het opruimen, want ik dacht dat de instemming van de faculteitsraad een formaliteit zou zijn. Dat was dus niet zo. Ik heb begrepen dat de studenten bang waren dat mijn benoeming een verzwaaring van het curriculum zou betekenen. Ik sta bovendien bekend als iemand die nogal stevig overkomt en niet snel opzij gaat. Toch had ik helemaal geen verzwaaring voor ogen. Maar ja, als zo'n idee in de politieke sfeer terecht komt... Ik ben daar onderhand wel over heen.”

Naar de mening van Bonke is het onderwijs aan de medische faculteit nog wel voor verbetering vatbaar: „Het grote probleem in dit systeem vind ik, dat de docent bijna geen kans krijgt om zijn eigen vakbekwaamheid uit te dragen aan de studenten. Ik ben de laatste jaren erg actief betrokken bij het organiseren van keuzeblokken, die gericht zijn

op het beter begrijpen van de leerstof. Vooral het blok 'Inleiding in het cardio-vasculaire en respiratoire systeem' in het tweede jaar is een geweldig succes. We hebben op een gegeven ogenblik de zaak moeten afkappen omdat de belangstelling te groot werd. Dan kun je je toch wel eens afvragen of dergelijke blokken niet integraal deel uit moeten maken van het curriculum. In het eerste en tweede jaar is er behoefte aan een meer gestructureerde vorm van onderwijs. In die jaren zie ik te veel studenten die zwalken en de juiste weg niet kunnen vinden. In de Algemene Faculteit, bij Bewegingswetenschappen, zie je dat die eerste fase ook gestructureerd gaat worden aangepakt. Daar ziet men niet zoveel in de 'gooi maar in het diepe en zwem'-methode.”

Strompelende rector

„Toen Hemker mij vroeg of ik hem wilde opvolgen, was mijn eerste reactie: kom nou, loop door. Toen heeft hij me uitgelegd dat een rector al lang niet meer een strompelende oude man van eenenzestig-en-eenhalf is die met rinkelende ketting voor de stoet uitloopt met voor zich een pedel om te voorkomen dat hij languit valt. Als hoeder van onderwijs en onderzoek heb je een dynamisch persoon nodig die een goede partner is voor de politiek en de andere universiteiten. Je zit met z'n drieën in een College van Bestuur om een middelgroot bedrijf te runnen. Dan kun je niet iemand gebruiken die halsreikend uitziet naar zijn pensioen. Toen Hemker me daarvan overtuigd had moest ik de andere bezwaren afwegen: ik weet niets van rechten en economie en ik kan bijna niets meer aan onderzoek doen. Dat eerste bezwaar geldt wel-

licht voor meer potentiële rectoren en het tweede, nou ja, de groep draait uitstekend, we hebben bovendien een prima man voor de compensatieplaats gevonden en straks heb ik voor ieder jaar rectoraat recht op drie maanden sabbatical leave. Toen heb ik uiteindelijk ja gezegd. Ik blijf me trouwens een dag per week met onderzoek bezighouden zodat ik nog een klein beetje bij de research betrokken kan blijven.”

Belangenstrijd

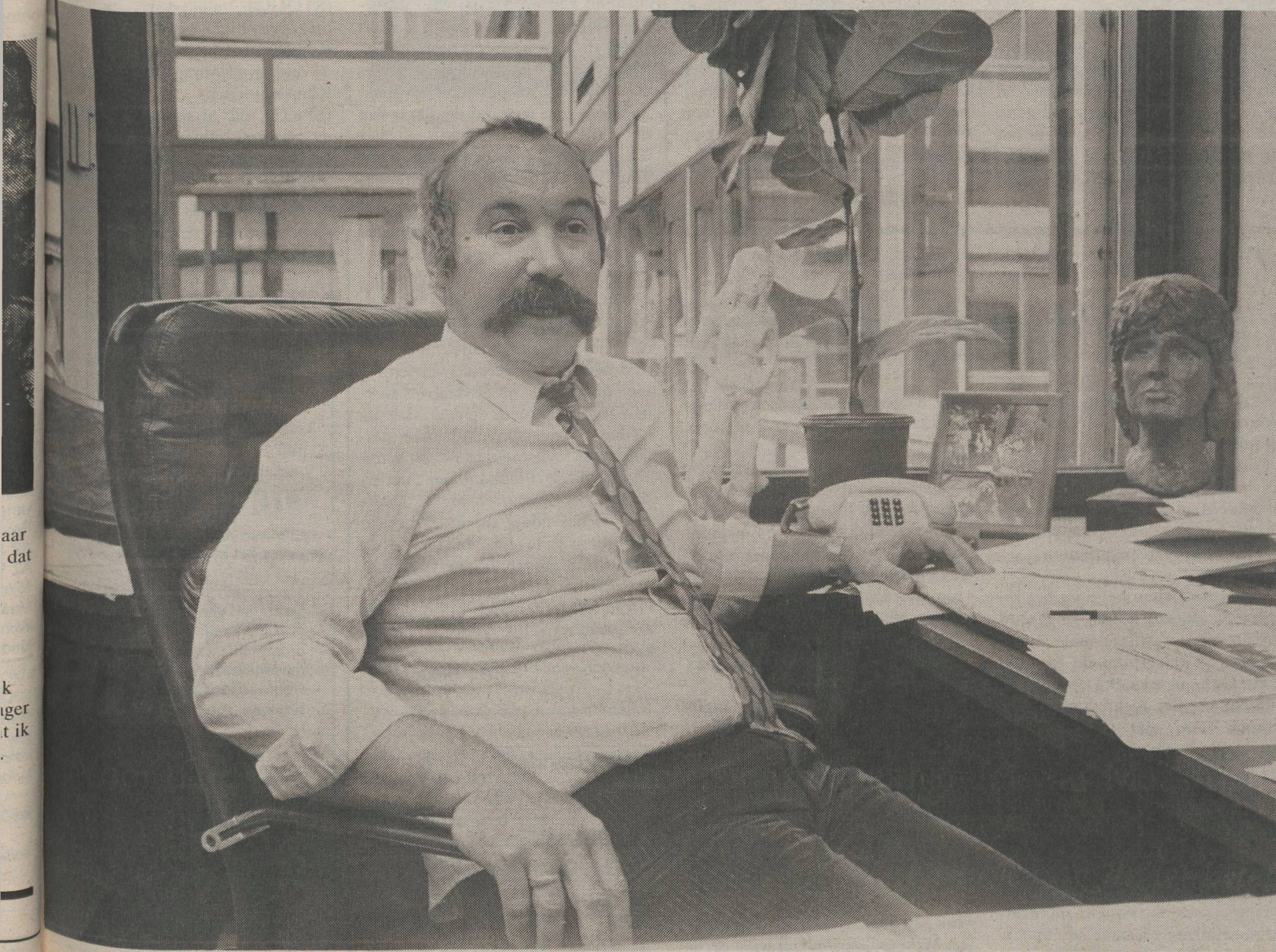
Is het rectoraat inzet van een strijd die wordt uitgevochten tussen verschillende belangengroepen, zoals de faculteiten, het medisch onderzoek of de klinici? Bonke ontkent dat heftig: „Zo in de trant van: kijk, Hemker schuift een vriendje door, iemand uit de medische faculteit, uit het BMC nog wel, zo iets kan iedereen bedenken. Maar het is eenvoudig niet zo. Ik denk dat men eerder zal zeggen dat het een nadeel is voor de medische faculteit dat Bonke op die plaats zit. Je moet er altijd op bedacht zijn dat je in de verste verte niet de indruk wekt dat je je eigen groep wilt bevoordelen. Je moet als rector evenzeer werken aan het consolideren van de medische faculteit als aan het uitbouwen van rechten en economie. Op het moment dat die belangen met elkaar in strijd zijn zal ik proberen ze objectief tegen elkaar af te wegen en te vergeten dat ik door mijn voorgeschiedenis meer affiniteit heb met de medische faculteit. Ik denk dat sommigen achteraf zullen zeggen: misschien hadden we toch beter iemand anders kunnen nemen.”

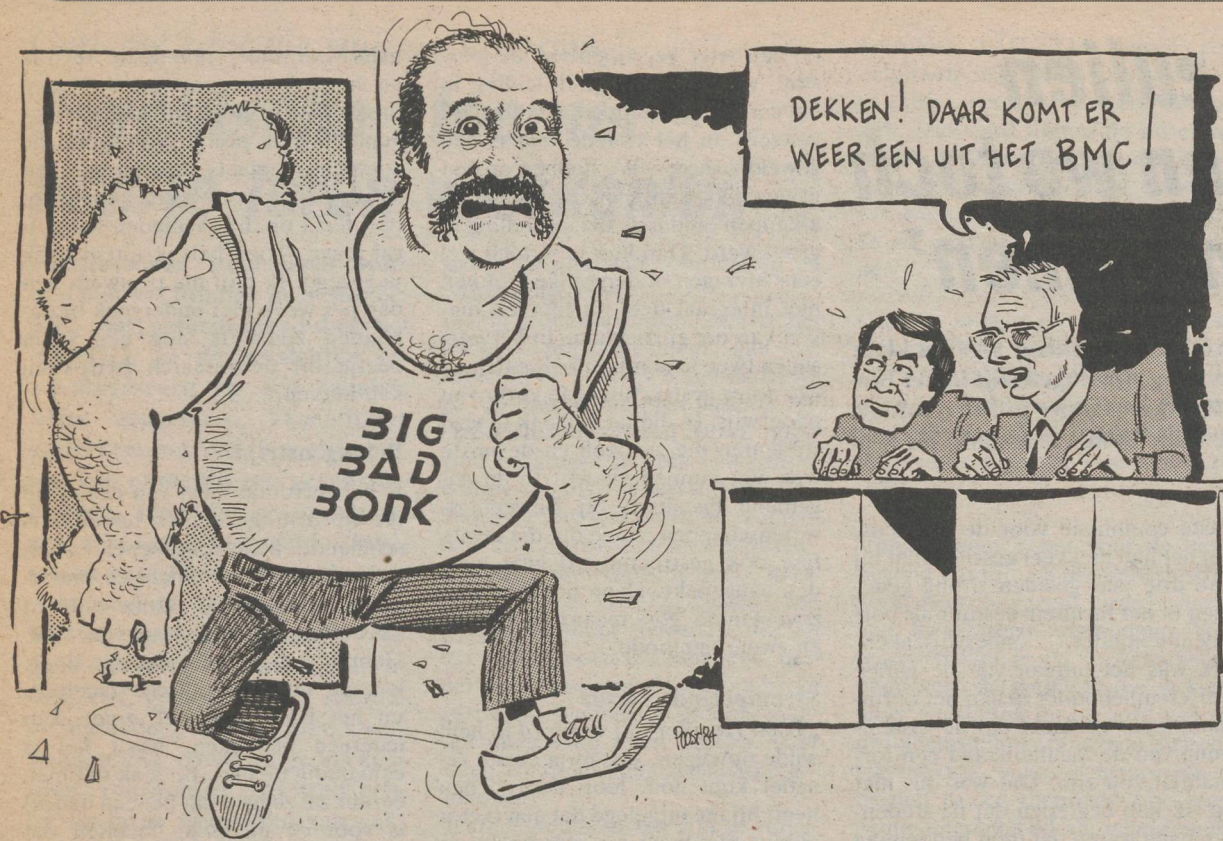
Herverdeling

Wat voor nadeel kan de medische faculteit dan voelen? Bonke: „De medische faculteit is begonnen in een tijd waarin financieel veel meer mogelijk was dan nu en ze heeft zich navenant kunnen ontwikkelen. De andere faculteiten hebben het met veel minder moeten doen. Neem rechten bijvoorbeeld: de onderwijsbelasting van medewerkers is daar zeker twee keer zo groot als in de medische faculteit. Ik vind dat er ruimte moet zijn voor een discussie over de verdeling van middelen en mankracht. Dat is een opmerking die mij niet in dank wordt afgenomen door de medische faculteit, want in de huidige situatie betekent herverdeling altijd dat de medische faculteit moet inleveren ten opzichte van de andere faculteiten. Ik weet dat de discussie niet gemakkelijk zal zijn, maar ze is van wezenlijk belang voor het behoud van een goed leefklimaat binnen de universiteit. Het zijn de vier faculteiten die samen de universiteit vormen.”

Industrie

Bonke is een warm voorstander van samenwerking tussen universiteit en industrie. De capaciteitsgroep fysiologie heeft al diverse contracten lopen, onder andere met Pie Data en Organon. „De universiteit mag zich niet zoals vroeger opsluiten in een ivoren toren. Vroeger was industrie vies, daar stond je boven als universiteit. Dat vind ik onjuist. Wij kunnen research doen bij de gratie van de belastingbetaler, waarom zouden we onze kennis dan niet doorgeven aan het bedrijfsleven, als dat daardoor tot betere re-

sultaten kan komen? Maar het blijft natuurlijk oppassen dat je op den duur niet alleen nog maar werkt voor het bedrijfsleven. Het moet met mate gebeuren. Maar daar bestaan goede contracten voor, die echt waterdicht zijn. Ik heb zelf een samenwerkingscontract met Organon, waarin ik toezeg dat ik onderzoek doe naar de werking van een farmacon dat zij fabriceren. Dat vergelijk ik bovendien met andere producten. Ik bereken precies wat dat werk ons kost en Organon maakt dat geld dan over naar de universiteit, die daar een speciale rekening voor heeft. Dan kan ik met dat geld iemand hier aanstellen, die niet eens hoeft te weten dat hij door Organon wordt betaald, want hij krijgt zijn geld van de universiteit. Maar de opdracht moet wel passen binnen het bestaande onderzoek en de voortgang daarvan niet in de weg staan. Er moet sprake zijn van wederzijds belang. Ik ga geen onderzoek doen voor een industrie waar ik zelf niet in geïnteresseerd ben. De universitaire taak blijft de hoofdtak en daar mag best

wat naast lopen. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat je daar zelf iets extra's mee verdient, al kan het best voorkomen dat de industrie je reiskosten betaalt als de resultaten ergens in het buitenland gepresenteerd moeten worden."

Vriend van Servaas

Bonke heeft een nevenfunctie die een pikant tintje krijgt, nu hij het rectoraat overneemt: hij is voorzitter van de stichting 'Vrienden van Servaas Boek'. Servaas staat voor de boekhandel die zo graag de officiële leverancier van de universiteit zou worden, maar die status steeds geblokkeerd ziet door het College van Bestuur. Waar kan Servaas op rekenen als Bonke collegelid wordt?

Bonke: „Waarom zouden we een boekhandel in Maastricht, die bereid is om de moeite te nemen de moeilijkere boeken in zijn voorraad op te nemen, niet steunen? Hun omzet is natuurlijk nog te klein om een voorraad te hebben als Scheltema en Holkema, maar er komen pas meer mensen kopen als het as-

sortiment groter is. Voor mij is de snuffelfunctie niet zo belangrijk, omdat ik van alle uitgevers folders krijg over hun nieuwe uitgaven, maar voor anderen misschien wel. Met de stichting hebben we eerst geconstateerd dat er teveel liquiditeitsproblemen waren om een goede voorraad te vormen, maar verder hebben we ons met de financiële problematiek niet beziggehouden. We richten ons nu meer op de publiciteit, maar ik heb niet veel zin om in 'n tent voor de winkeldeur buttons te gaan uitdelen. Als we dit najaar met het bestuur bijeen komen moeten we nog maar eens bekijken wat precies de bedoeling is. Ik denk dat het dan misschien verstandig wordt als voorzitter terug te treden, anders zou je vermenging van belangen kunnen krijgen."

Krijgt Servaas dus een kans als het aan Bonke ligt?

„Zoals ze nu werken, zie ik geen enkele reden waarom ze niet het vertrouwen van de universiteit kunnen krijgen."

Jacques Herraets

Hartchirurgie 1986

In Maastricht zal al eerder dan in 1986 worden begonnen met open hartoperaties. Dit heeft staatssecretaris Joop van der Reijden in de Tweede Kamercommissie voor Volksgezondheid meegedeeld. Hij heeft in een eerder stadium de datum 1987 genoemd, maar die mededeling moet aldus gelezen worden dat Maastricht pas in 1987 een substantiële bijdrage aan het aantal hartoperaties in Nederland kan leveren van vijf- à zeshonderd.

Redster in het goud gezet

De vijfdejaars medisch studente Willie Govaerts heeft op donderdag 20 september jl. uit handen van niemand minder dan burgemeester Baeten de oorkonde van de Stichting Maatschappij tot Redding van Drenkelingen, met de daarbij behorende gouden medaille mogen ontvangen. Aanleiding vormde het feit dat de studente op 15 december 1983 een acht maanden oud meisje van de verdrinkingsdood redde. In de Prinsenkamer van het Maastrichtse stadhuis mocht ze voor haar moedig en doortastend optreden veel betoon van hulde en dank ontvangen.

Economen storten zich op informatica

Aan de Economische Faculteit zal voor wat betreft het informatica-onderwijs het accent worden gelegd op de bestuurlijke informatica en niet op wat men soms de zuivere informatica noemt. Dat zei prof. dr. Wil Albeda op woensdag 19 september jl. ter gelegenheid van de opening van de Maastrichtse vestiging van het computerbedrijf Miniware, waarbij hem tevens een compleet computersysteem voor de faculteit werd aangeboden. Albeda deelde tevens mee dat de plaats van het informatica onderwijs in het curriculum van de economie-opleiding in Maastricht zal worden ingebed in de drie hoofdgebieden van

de economie; een geïntegreerd aanbod dat zich sterk onderscheidt van het informatica-onderwijs elders in de lande. Met de start van het formatiseringsonderwijs aan de wassenen met een gebrekkige scholing, alsmede het onderwijs in bestuurlijke informatica en automatiseringsprocessen aan een economische faculteit is een duidelijk breuk opgetreden met de traditie van het (Nederlandse) informaticaschisma: „de scherpe scheiding van middelen, kennis en ervaring in de onderwijswereld, tussen deze kleine groep van „elite-instellingen" en de overige vormen van onderwijs aldus de decaan van de Economische Faculteit.

Stichtingen voor werkloze academici

Als gevolg van de toenemende werkloosheid onder academici kunnen jonge doctorandi de band met hun vak verliezen, aangezien nauwelijks meer in de gelegenheid worden gesteld om onderzoek te doen. Een aantal Utrechtse docenten en studenten raakte hierover verontrust dat ze besloten stichtingen in het leven te roepen, die de belangen van deze „verloren generatie" moeten gaan behartigen. Een doctoraalwerkgroep Geschiedenis besloot een onafhankelijke stichting in het leven te roepen, „Vakrichte Belangenbehartiging Historici" (SVBH), met als doelstelling het inventariseren van vacaturemogelijkheden en het organiseren van contactavonden. Zo kwam ook een aantal geografen met het initiatief tot oprichting van de Stichting Toegestap Geografisch Onderzoek (STOGO), niet van studenten maar van een aantal docenten. Kunstgeschiedenis tenslotte heeft de oudste stichting: Postuniversitaire Kunsthistorisch Onderzoek (SPKO), die al sinds 1981 bestaat en als doelstelling heeft belangbehartiging op de arbeidsmarkt en afgestudeerden stimuleert onderzoek te blijven doen.

Wetenschapsbudget Buitenland streeft ons voorbij

In 1985 zal aan 'research and development' ruim 8,1 miljard gulden worden uitgegeven, 144 miljoen meer dan dit jaar. Als percentage van het bruto nationaal produkt lopen de uitgaven echter iets terug, in tegenstelling tot in bijna alle andere Westerse en hoog geïndustrialiseerde landen. Dat staat in het Wetenschapsbudget 1985, een overzicht van de onderzoeksuitgaven van de overheid in 1985, dat gelijk met de rijksbegroting 1985 aan de Tweede Kamer is aangeboden.

Eerder dit jaar waarschuwde de Raad van Advies voor het Wetenschapsbeleid in zijn Jaardadvies 1984, dat Nederland de laatste jaren ver was achtergebleven in de uitgaven voor onderzoek. Die kritiek wordt niet weerlegd. Wel wordt de groei in andere landen, met uitzondering van Japan, voornamelijk toegeschreven aan het defensie-onderzoek.

De overheid draagt aan de totale onderzoeksuitgaven volgend jaar 3,9 miljard gulden bij. Opvallend is dat dit jaar voor het eerst sprake is van een 'groei- en krimp kader', vastgesteld op basis van de prioriteiten in het wetenschapsbeleid, de acht zogenaamde speerpunten.

Tot die prioriteiten behoren het informatica-onderzoek, dat op grond van het eerder vastgestelde informaticastimuleringsplan de komende vijf jaar een injectie krijgt van 72 miljoen, en het technologisch onderzoek. Aan dat laatste wordt meer geld uitgegeven via de nieuwe innovatiestimuleringsregeling, opgesteld door Economische Zaken.

Meer geld gaat verder naar fundamenteel onderzoek (honderd miljoen in de komende vijf jaar), naar het onderzoek aan bodem- en luchtverontreiniging en naar het onder-

zoek aan de effecten van overheidsbeleid.

Steeds minder geld is beschikbaar voor het eerstegeldstroomonderzoek, dat wordt betaald uit de jaarlijkse rijksbijdrage aan de instellingen voor wetenschappelijk onderwijs. Deze vermindering is het gevolg van de taakverdelingsoperatie en van een andere opbouw van de wetenschappelijke staf: minder hoogleraren en hoofdmedewerkers.

Er worden geen nieuwe bezuinigingen aangekondigd.

Werkverruiming

Het Wetenschapsbudget vermeldt verder dat de werkgelegenheidsverruimende maatregel, die aan academici een tijdelijke arbeidsplaats biedt, wordt uitgebreid. Vorig jaar kwamen zo zestig academici aan het werk, dit jaar honderd vijftig. Het Wetenschapsbudget wijst op de

internationaal gezien qua omvang geringe betekenis van het Nederlandse onderzoek. Slechts één procent van al het onderzoek in de wereld wordt in Nederland verricht. Het onderzoek moet daarom worden geconcentreerd op een „voor de Nederlandse maatschappelijke ontwikkeling zo interessant mogelijk deel van de internationale wetenschappelijke vooruitgang". Daarvoor is het nodig toponderzoek te verrichten en tevens aandacht te besteden aan absorptieonderzoek: het bestuderen van onderzoeksresultaten in het buitenland, om daar zelf zo goed mogelijk gebruik van te kunnen maken.

Bert Bakker/UP

Boekhandel
DE TRIBUNE
Kapoenstraat 8
6211 KW Maastricht
Telefoon (043) 51978*

literatuur en politiek

Afrika Centrum

zoekt

vrijwilligers (m/v)

om mee te werken aan de activiteiten voor het komende seizoen:

- suppoosten in 't Afrikamuseum;
- verzorgen van informatie en documentatie;
- programma's voor museumbezoekers;
- werkweekenden, exposities, lezingen, filmdagen

Voor de noodzakelijke scholing wordt gezorgd.

GEEN FULL-TIME BAAN, GEEN PART-TIME BAAN MAAR ZO NU EN DAN ER FLINK TEGEN AAN.

Inlichtingen: tel. 04407-1226/1227. Vragen naar Jacques Borger.

Jezüetenbibliotheek wordt uitgebreid

Monnikenwerk

Wie voor het Hoofdgebouw van de RL in de Tongersestraat stilstaat, zal zien dat de rechtervleugel anders van bouw is dan de rest. De ramen zijn hoger en op de hoek is er een modern ogende, ronde uitbouw. Wat veel voorbijgangers niet weten – en wat ook sommigen die wél naar binnen gaan, niet weten, is dat die vleugel vrijwel helemaal vol staat met prachtige en waardevolle boeken en tijdschriften. Alles bij elkaar zo'n 250.000 banden.

Observant liet zich door deze immense bibliotheek rondleiden en sprak met een paar medewerkers aan het „Jezüetenproject”. Vreugde en verdriet van het ontsluiten.

De vijf mannen van de Jezüetenbibliotheek met een zeventalige bijbel. Tweede van rechts Wammes Bos.

sterdam, met opslaan en wie dat allemaal zou moeten betalen. Daarbij kwam dat veel mensen hier in het Zuiden het een gevoelige adering vonden als die boeken allemaal naar Amsterdam zouden gaan. Vanwege de culturele gebondenheid van het grootste deel van de collectie met de regio, zoals het werd geformuleerd. Er staan hier inderdaad een groot aantal Zuidnederlandse werken. Toen is er een hele lobby op gang gekomen om de zaak hierheen te krijgen; vooral Tans heeft daar hard aan getrokken. Dit werd gedaan niet alleen vanwege de culturele gebondenheid aan de regio, maar ook omdat men dan een goede basis voor een toekomstige universiteitsbibliotheek in handen kon krijgen. In 1973 was het dan zover: toen heeft het Rijk ten behoeve van de Maastrichtse universiteit de Jezüetencollecties opgekocht. Met de Warmondcollecties stagneerde dat, want die stond in dozen gepakt in de kelders van het voormalige klein-seminarie van Heemstede en kon dus niet worden getaxeerd. Die collectie is pas vorig jaar aangekomen, maar daar kan Toon Mommers, de magazijnbaas, je meer over vertellen. Zullen we verder lopen?"

We staan voor de „Bibliotheca Jansenistica”, uit de collectie van het Canisianum. Het zijn ongeveer zes-

duizend boekdelen, alle over het Jansenisme.

Index

„Jezüeten verzamelen hun tegenstanders, dat werd niet ten onrechte gezegd. Boeken die op de index staan, kom je hier om de haverklap tegen,” zegt Bos. „Het werk van Erasmus, bijvoorbeeld; daar staat dan op: Index.

„En ondeugende boeken?” vraag ik: „Verzamelen ze die ook?” „Die ben ik nog niet tegengekomen”, lacht Bos. „Wat ik je wel kan laten zien, zijn boeken over vrouwenziekten, achttiende-eeuwse psychiatrie. Misschien vind je dat wel ondeugend. Ze zijn in ieder geval wetenschapshistorisch van groot belang.”

Even later staan we voor heel andere collectie: planken vol nationaal socialistische boeken en pamfletten. Ik tel een aantal exemplaren van „Mein Kampf”, en ook zie ik twee keer „Moeder, vertel eens wat van Adolf Hitler” staan.

„Ze hebben ook veel over socialisme en communisme,” zegt Bos: „En hier...(hij loopt een andere gang in)... hier staat een heleboel staats-historie. Dat is vooral voor de juristen interessant. Professor Spruijt uit Utrecht, die hier als rechtshistoricus

de juridische faculteit adviseert, heeft al gezegd dat er wat juridica betreft geweldig veel in zit. Kijk, hier: de brieven van Johan de Witt, in zes delen, uitgegeven rond 1725. Prachtig!”

Het enthousiasme van mijn gids stijgt. We lopen wenteltrapjes op en weer af, doen het licht aan en weer uit. Lopen gang in, gang uit. Hij laat me de „Encyclopedie” van Diderot en d’Alembert, in 58 delen, zien, de afdeling Jesuitica, zo’n kleine tienduizend boeken over, voor en tegen de Sociëteit van Jezus, boeken waar de wormen dwars doorheen zijn gekropen, boeken met sloten en eikehouten platten... „O ja!” zegt hij: „En dan moet ik je zeker nog wat uit de collectie van het Missiologisch Instituut laten zien!”

We lopen weer een trapje op – of af, ik weet het onderhand niet meer, duiken een gang in en houden stil voor een paar planken met land- en volkenkunde. Prachtige geïllustreerde reisbeschrijvingen houd ik in mijn handen. Ik zit in gedachten tussen de wilden van Haïti, als op eens een bel gaat.

„Dat zal Toon zijn,” zegt Bos: „Er is koffie”. Ergens in de hoek van één van de verdiepingen bevindt zich een soort loge, waar het naar koffie

ruikt en waar een radio aanstaat met Hilversum drie. Aanwezig zijn: Toon Mommers, de magazijnbaas, en Marcel Spa, in zijn vrije uren keeper bij MVV, wat al snel blijkt als ik de foto van de A-selectie aan de muur bestudeer. Behalve deze genoemde drie werken aan het Jezüetenproject mee: Frank Pustjens, de titelbeschrijver, en Tum Aarts, ook in het magazijn. Mommers en Spa halen herinneringen op aan het overbrengen van de Warmondcollectie naar Maastricht, vorig jaar.

„Dat was een ramp,” zegt Mommers. „Het was niet zo dat je doos 1 het eerste kreeg en doos 500 het laatste, nee, alles was door elkaar”. „En gelijk uitpakken,” zegt Spa: „want de dozen moesten mee terug voor het volgende transport. Drie keer hebben ze gereden, drie transporten van 20.000 banden”.

„Het ordenen van zo’n collectie is een geweldig karwei,” zegt Mommers weer. „Niet alleen omdat alles door elkaar staat, zoals dit keer, maar ook omdat al die banden in de aanwezige collectie moeten worden ingeschoven”.

Eind 1986 moet het hele ordenings- en ontsluitingsproject klaar zijn, want dan zijn de ervoor uitgetrokken 3¼ manjaar op.

„Dat kan natuurlijk nooit,” zegt Bos. „Je ziet wat er bij het ordenen komt kijken, maar het ontsluiten is ook een werk voor jaren. Er bestaat alleen maar een alfabetische catalogus – en die is niet eens sluitend en ook niet perfect. Wat heb je aan zo’n collectie boeken als er geen systematische catalogus is? Ik ben nu bezig met het ontsluiten op onderwerp van de boeken die voor de juristen van belang zijn en hierna begin ik met wat voor economen bruikbaar is. Maar de rest? Wat moet er met de letterkundige, de historische en de filosofische werken gebeuren als het project niet wordt voortgezet? Om maar te zwijgen van de theologische boeken... en al zou al het werk wél binnen die korte tijd kunnen worden gedaan, dan nog is continuering noodzakelijk. Zo’n collectie moet worden beheerd; er moeten mensen zijn die weten hoe deze boeken staan gaardend en die ze dus ter inzage kunnen geven, anders heb je er nog niets aan!

„Er zijn plannen voor een leeszaal, hier aan de straatkant,” zegt Mommers. „Maar ja, geld is het probleem.”

„Geld is altijd het probleem,” zegt Spa.

Ik loop met Bos mee naar het Bonenfantenklooster, waar hij nog wat publicaties voor me heeft liggen.

„Weet je,” zegt hij onderweg: „Deze collectie was bedoeld als basis voor een volledige universiteit, met bijvoorbeeld ook alfa-faculteiten. Dat streven moet natuurlijk niet uit het oog worden verloren.”

Op de Ezelsmarkt komen we twee mannen tegen. Eén van de twee heeft een baret op zoals Erasmus en de andere humanisten altijd droegen. Hij zegt vrolijk:

„Dag, pater Bos.”

„Hoorde je dat?” zei ik een stukje verder.

„Hoorde ik wat?”

„Hij zei: pater Bos.”

„O, dat hoor ik niet meer.”

Ad van Iterson

Een van mijn favoriete televisieprogramma's „Hier Parijs, hier Jan Brusse”. De artiesten op de Place du Tertre, de clochards met hun vaak rijke verleden, de „bouquinistes” langs de Seine, de waaghalzen die in Eiffeltoren willen beklimmen, de kaasmakers en wijnplukkers in de provincie – de tijdeloosheid van deze en dergelijke onderwerpen doet mij bijzonder goed.

Het zal wel een conservatief trekje zijn, maar de wetenschap dat er in onze woelige tijden ook nog dingen zijn die niet veranderen, geeft me een behaaglijk gevoel. Wat het programma van Jan Brusse echter extra aantrekkelijk maakt, is zijn aanschouwelijke manier van praten. Heeft de nieuwe oogst aan Franse wijn twintig miljoen flessen opgeleverd – ik noem maar wat – dan zal Brusse zich er niet van afmaken met: „Dat is een heleboel”, maar dan zal hij bijvoorbeeld zeggen: „Als men al die flessen achter elkaar zet, beginnende op de Place de la Concorde, dan kan men een lijn trekken tot op het Rode Plein in Moskou” of: „Als men al die flessen weer leeggiert, dan kan men er de kathedralen van Parijs, Chartres, Reims en Amiens mee vullen”.

Laten we deze wijze van voorstellen eens op de boekencollectie in het Hoofdgebouw toepassen. Wat is de gemiddelde dikte van een boek? Een Maigretje is 1 à 1½ centimeter dik; een roman van Dickens in de Penguinuitgave komt op 3 à 4 centimeter; een deel van de voorlaatste druk van de Dikke van Dale haalt bijna 6½ centimeter. Laat zeggen dat een boek gemiddeld 3 centimeter dik is. 300.000 maal 3 centimeter maakt: 900.000 centimeter ofwel: 9 kilometer! Dus: als men al die boeken achter elkaar zet, dan kan men, beginnende op het Vrijthof, een lijn trekken tot aan de Observant (de echte) en terug!

Oeuvres complètes

Wammes Bos, als wetenschappelijk medewerker aan het ontsluitingsproject verbonden, is zo vriendelijk me langs deze duizenden meters boeken te leiden. Hij opent ergens een deur – ik zou nu niet meer weten waar – en gaat me voor, de duisternis in. Na enig zoeken gaat de tl-verlichting aan en kan ik het met mijn eigen ogen zien: boeken, boeken en nog eens boeken. Wat meteen opvalt, is het grote aantal meerdelige werken.

„Daar waren ze inderdaad sterk in, in oeuvres complètes,” zegt Bos. Ze, dat waren voor het merendeel Jezüeten. De collectie is ontstaan uit de samenvoeging van een aantal bibliotheken: die van het Canisianum, de theologische faculteit van de Jezüeten in Maastricht; die van het Berchmanianum, de filosofische faculteit van de Jezüeten in Nijmegen; die van het Jezüetenklooster Mariëndaal in Grave; en die van het groot-seminarie Warmond.

„Het was aanvankelijk de bedoeling dat al deze bibliotheken naar de KTHA, de Katholieke Theologische Hogeschool in Amsterdam, zouden gaan, want daar werden in 1967 deze opleidingen van de Jezüeten, samen met die van Warmond, ondergebracht. Een gedeelte is er ook naar toe gegaan, maar veel daarvan is inmiddels al weer teruggekomen naar hier. Er waren problemen in Am-

Dagboek uit El Salvador

door HANS ADRIAANSE

Maandag 18 juni

Aankomst in San José, Costa Rica. Daar opgevangen door Jan Willem Bertens, ambassadeur. Ik herkende *El Capitan* direct van de foto's bij het interview in de Haagse Courant, waar hij poseerde met de hoofddeksel karakteristiek voor de landen uit zijn bediening: Costa Rica, Guatemala, Honduras, Nicaragua en El Salvador. Geholpen door de ijverige ambassade-secretaris Van Geel, belanden wij al snel in de VIP-room, en vervolgens in auto's op weg naar een hotel. Verfrissen, even douchen, daarna lunch met Rodrigo Fernandez, secretaris-generaal van de CSUCA, het samenwerkingsverband van de belangrijkste universiteiten in Centraal Amerika.

CSUCA is een belangrijk orgaan bij de strijd om het hoofd boven water te houden in Centraal Amerika's samenleving: vooral in El Salvador en Guatemala kost dat zeer veel moeite en mensenlevens. Rodrigo had juist in een telex om steun verzocht bij alle rectores, naar aanleiding van de verdwijning van 11 studentenleiders, waarvan 3 reeds dood gevonden waren.

' Middags om 15.15 uur moeten we weer vliegen, de laatste etappe naar El Salvador.

Twee uur te laat arriveren we in San Salvador. De rector en een heel gevolg staan op het vliegveld. TV en fotografen wachten ons op in de VIP-room. In een busje van de universiteit rijden we de 40 km auto-weg door de bergen naar de stad. We worden ondergebracht in *Hotel Camino Real*, een royaal uitgevoerd American Standard Hotel van de Amerikaanse Westinketen, dat in elk land in deze warme uithoek van de wereld had kunnen staan. De prijzen overschrijden het budget van de deelnemers ruim. Ik prijs de giro, m.n. de creditcard. Ik blijf de enige van de universitaire delegatie te zijn met zo'n ding.

Na het inchecken meteen een uitgebreide programma-bespreking. Een gedetailleerd program, alsmede immense concept-verklaringen worden ons voorgeschoteld. Het programma lijkt ons te vol, maar nuttig, de verklaring te lang en te sterk bindend. Onze missie is alleen maar informatief. We hebben geen mandaat namens de Nederlandse regering of universiteiten om hier projecten te selecteren voor financiering of krachtige uitspraken te doen over de rechtvaardigheid van welke strijd dan ook, die onze instellingen zou binden. Jammer, maar de chef d'équipe, professor Van Veldhoven, moet dit duidelijk stellen. Ik betwijfel of men het bevat, je merkt er in het vervolg althans niets van. Na het nuttigen van een *Plato típico Salvadoreño*, waarvan de culinaire renommé, zeker indien gekoppeld aan de prijs, terecht de grenzen van dit kleine land nimmer heeft overschreden, storten we doodmoe tegen het middernachtelijk uur te

bed, dat we zondagochtend (48 uur eerder) voor 't laatst gezien hebben, thuis in Holland.

Dinsdag, 19 juni

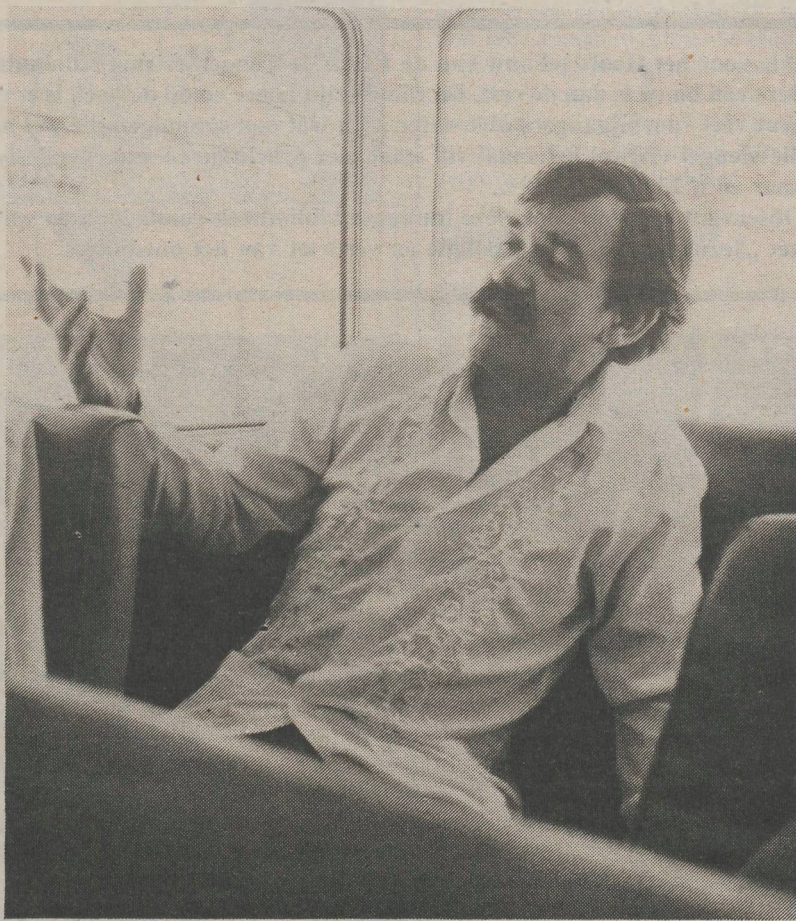
Na ontbijt, een mengeling van American-cornflakes, orange juice, eggs en Latijns Amerikaanse meloen etcetera, om 8 uur naar La Rotunda, het vroegere gebouw van de Medische Faculteit, sinds de *Intervención*, de bezetting van de universiteit door militairen in 1980, verlaten. Het is een grote villa waar alleen de muren nog van staan. Arme Salvadoranen sloopten alles eruit, gebruiken het nu als slaapplaats en openbaar toilet. Ik maak een foto van de rector staand op de puinhopen naast een jongen die er zegt te slapen, tussen de vele menselelijke uitwerpselen.

Omvergedonderd, kapotgeslagen

10.30 uur. Ons eerste bezoek aan de universitaire campus. Het is een groot terrein, met tropisch groen tussen een bonte verscheidenheid aan gebouwen: grote enorme betonnen bakkesten tot kleine houten barakken met golfplaten afgedekt. Overal leuzen, overal vernieling en chaos. We lopen met de decanen van de verschillende studierichtingen door hun vrijwel geheel leeggehaalde werkplaatsen. Waar nog wat staat is het omvergedonderd, kapotgeslagen. Het resultaat van 4 jaar bezetting. Vrijwel geen hele ruit. Overal de stank. Op veel plaatsen is de campus een nauwelijks begaanbare jungle geworden. Soms moeten we met handen boven het hoofd over modderige padjes die door militaire vrachtwagens zijn opengehouden. De rector schat de schade op 100 miljoen dollar. Een inventarisatie is aan de gang. Een 50 à 60 medewerkers van de universiteit is begonnen met wat opruimen, hier en daar ontstaan schone hoekjes. Maar de ravage lijkt onoverkomelijk hier, in wat eens één van de mooiste campussen in Latijns Amerika moet zijn geweest.

Projecten voor samenwerking

De delegatie heeft in El Salvador een groot aantal ideeën besproken die in aanmerking kunnen komen voor een gezamenlijke uitvoering. Daartoe behoren gezondheidsprojecten en projecten op het gebied van sociale wetenschappen, rechten en economie. Tot het gebied van de gezondheidszorg behoren onder andere de opzet van een universiteitsapotheek en een productieunit voor de fabricage van medicijnen, de opzet van een afdeling voedingsleer, bijscholing van de medische staf en herstel van de laboratoria en de bibliotheek. Ook voor rechten en economie moet de bibliotheek opnieuw worden opgezet en zijn er cursussen nodig om het wetenschappelijk personeel bij te scholen.

Ambassadeur Jan-Willem Bertens, die de delegatie begeleidde.

Ondanks de lage collegegelden, waardoor de Universiteit van El Salvador in de Salvadoraanse samenleving een belangrijke democratische werking heeft, zag men toch kans om met Amerikaanse steun een aantrekkelijke campus te bouwen met tientallen gebouwen van grote architectonische variatie. De campus kijkt uit op een krottenwijk van waaruit de militairen indertijd de aanval op de autonome universiteit hebben geopend.

Traumatiserende aanval

De gebouwen van de technische faculteit zijn bezaaid met kogelgaten, die alweer dichtgestuct zijn. Het grijze cement tekent zich nog duidelijk op het geel geverfd beton. Waarschijnlijk zal hier snel niets meer van te zien zijn. Sporen van de traumatiserende aanval op dit eiland van vrijheid in een verscheurde samenleving, waarom worden ze zo snel uitgewist? Het is kennelijk zo in dit land, dat er nog op de campus waren, toestemming gekregen aan te vangen met de wederopbouw van de bibliotheek.

Sessie

Estella, een prachtige jonge vrouw met een licht tragische blik in de ogen, die mij de hele dag tolkt, fluistert met welhaast Japans bescheiden intonatie in mijn oren dat het een beklemmende situatie was, om hier te werken met de jochies met al hun wapentuig, dat ze geregeld uitprobeerden op lantaarnpalen of elektriciteitsmasten.

We zitten na het eten van paella aan in een carré-opstelling, en de rector opent de zitting waarin de installatie van de *Consejo Superior van de UES* plaatsvindt. Er vindt stemming plaats over een resolutie waarin over internationale solidariteit,

autonomie van de universiteit, steun en hulp van de *Misión Holandes* wordt gerept. Hierna begint een vier uur durende sessie gedurende welke docenten reeksen van onderwijs- en onderzoeksprojecten presenteren, alle in het Spaans, veelal een geroutineerdheid als docent verradend.

Vragen hebben wij weinig, men wil de boodschap kwijt en het is een goede gelegenheid een beeld te krijgen wat men allemaal denkt te gaan doen. Uiterst beknopte beschrijvingen worden steeds beëindigd met bekostigingsoverzichten, van zoveel dollar personeelskosten, zoveel boeken en zoveel equipment. De projecten variëren van de (weder)opzet van complete reguliere studierichtingen, postgraduate cursussen, onderzoek naar stoffen in koffie, wederopbouw bibliotheek, aflossen schulden etcetera, etcetera. Kosten belopen van enkele duizenden tot soms miljoenen dollars. Met een mengeling van gelatenheid en prachtig groen uitzicht, overal bloemen, lieflijke heuvels, een gezellige drukke stad. Toch liggen de lijken soms ineens onder de heg, ontploffen voortdurend bommen zelfs in de stad met name op het telefoon- en elektriciteitsnetwerk gericht. Enkele tientallen kilometers buiten de stad wordt gevochten, in San Miguel, bij Chalatenango. De onzichtbare strijd die Koos Koster en de zijnen hebben gezien.

Bij het fotograferen van de kogelgaten is mijn film op en het inzetten van een nieuwe mislukt bijna omdat ik in de haast ook nog bij de groep wil blijven. Het lukt niet, een paar medewerkers blijven bij me. Het beangstigt me wat om hier te verdwalen. Dan nog ontdekt dat de gevoeligheid van de film verkeerd stond ingesteld, terug naar die kogelgaten om ze op de goede sterkte

vast te leggen. De fotograaf van de universiteit, die ook voortdurend knipt, neemt ons steeds, iets wat me een beetje wanhopig maakt. We moeten we met 300 foto's van een groepje wetenschappers. Het versterkt mij in de drang om wat aan gericht is vast te leggen.

Uiteindelijk arriveren we in de bibliotheek, met de universitaire huisdrukkerij, het enige onderdeel wat weer enigszins functioneert, hoewel in de drukkerij de motoren waren geroofd, in de labs de microscopen vernield of verkocht (aan ruim 30 uit de grond gestampte privé universiteiten), hoewel in de bibliotheek aan de hand van wetenschappelijk verantwoorde selectie de meest waardevolle boeken weggehaald blijken te zijn, verkocht naar Amerika door de militairen ('deze 15- à 20-jarige jongens zijn er door een intellectueel geholpen', verklaart de bibliothecaris). Met een aantal medewerkers heeft hij al eerder, terwijl de militairen wanhoop horen we het wenspakket aan. De hele EG zou het niet kunnen financieren. Het totaalplaatje is voor de professoren zelfs ook nog nieuw en enkelen blijken het later wat verwarrend en ongecoördineerd te vinden. We hopen op verdere ontwikkeling van dit zicht vóór we onze reactie op de presentaties moeten gaan geven morgenmiddag, tijdens de *negociaciones*, die geen onderhandelingen kunnen zijn, omdat we daar als universitaire delegatie noch de positie noch de middelen voor hebben.

Terug naar Camino Real, ons American Standard Hotel, waar de Yankees maar ook andere nationaliteiten schaars zijn. Er gebeurt niets in El Salvador zegt Jan Willem Bertens. Er is geen enkele journalist meer. Op hoogtijdagen moet Camino Real (US \$ 57 per dag) uitgepuild hebben van de nieuwsgaarders.

Opnieuw worden wij geobserveerd door een in blauw pak gestoken jonge man, die wel al meer zagen bezig met onopvallend zijn. Waarom zouden ze ons niet in de gaten houden? Alle reacties op de reisplannen komen even boven: neem je een kogelvrij vest mee, heb je zo'n goede levensverzekering, wat zullen we doen: een treurwilg met plaquette op Randwijck aan de Maas?

Als ik dit schrijf is het ondertussen licht geworden en zeven uur 's ochtends. Een jongeman klopt op de deur, brengt la Prensa Gráfica - de krant en een enveloppe waarin een stuk van *Asociación General de Trabajadores Universitarios*. De AGTU waarschuwt de delegatie tegen de valse voorstelling van zaken die ons zal worden gegeven: we moeten naar de armoede op het platteland gaan kijken om te zien hoe het er voor staat. Het internationale Sovjet-communisme ondersteunt de guerrilla, die systematisch als terroristen wordt aangeduid. De anderhalf miljoen stemmers vormen een grote verwerping van het terrorisme. Het is uw plicht uw landgenoten duidelijk te maken dat

land nee zegt tegen de subversie in het internationale communisme. Foto's van de ex-minister van Onderwijs en die van Landbouw die zich bij de guerrilla zouden hebben aangesloten worden als bewijsvoering bijgesloten. In de krant weer een advertentie van de universiteit van onze aanwezigheid. Behalve de man in het blauwe pak die ons steeds onopvallend observeert. We hebben meer mensen gemerkt dat er zijn.

Donderdag, 21 juni, 5.00 uur 's ochtends

De b...steravond vroeg, dat wil zeggen half elf, naar bed gegaan na een lange drukke dag. Na het ontbijt gingen we direct met het universiteitsbusje door naar de campus. De laatste serie projecten werd ons voorgeschoteld: *técnico*. Wederom een setje grote en kleine, duidelijke en onduidelijke maar in elk geval niet intern besproken en op elkaar afgestemde onderwijs- en onderzoeksplannen.

Wem bijvoorbeeld het zeer ambitieuze *Quetzal Coatl Project* van Dr. Herman Chavez. Luidstems droeg hij voor dat Quetzalcoatl het archetype is van de mens die dood wordt door in het vuur al het creatieve potentieel van de mens te ontdekken. In Midden-Amerika is Quetzalcoatl de God van de Wetenschappen en de Kunsten, het Ochthelicht dat ons mensen en instituten vergezelt bij de wedergeboorte van de ontmoeting met hun ware benaming. Na deze poëtische uitspraak volgde een toelichting op het in totaal \$ 2 miljoen kostende project: *electronic lab, micro computer lab, data processing center, technical information center, industrial research and development center*. Met steeds veel tonnen Amerikaanse dollars als prijskaartje. Even later volgde dan een *Informatics Specialization Program* voor \$ 200.000, dat met geen woord over het Quetzalcoatl-project. De indruk bestond dat de planningsmakers elkaars plannen vaak ook voor het eerst aanhoorden. Op het allemaal niet erg in de chaotische toestand waarin de universiteit moet werken en kans ziet om te werken met naar zeggen ruim 10.000 studenten in vele verspreide gebouwen, verdiepingen etc. Half waren ze nog niet door de pro-

jecten heen, maar we moesten verder.

Niet om te Sinterklazen...

Terug in het hotel nemen we de vele tientallen projecten door, en halen die eruit waarvoor we aanknopingspunten zien in onze contacten of financieringsprogramma's. Allereerst zullen we hulp bij de planning van onderzoek aanbieden. Het valt niet mee om hier een voor de Salvadoranen niet teleurstellende reactie van onze delegatie uit te brouwen. Maar we komen hier om ons te informeren en niet om te Sinterklazen.

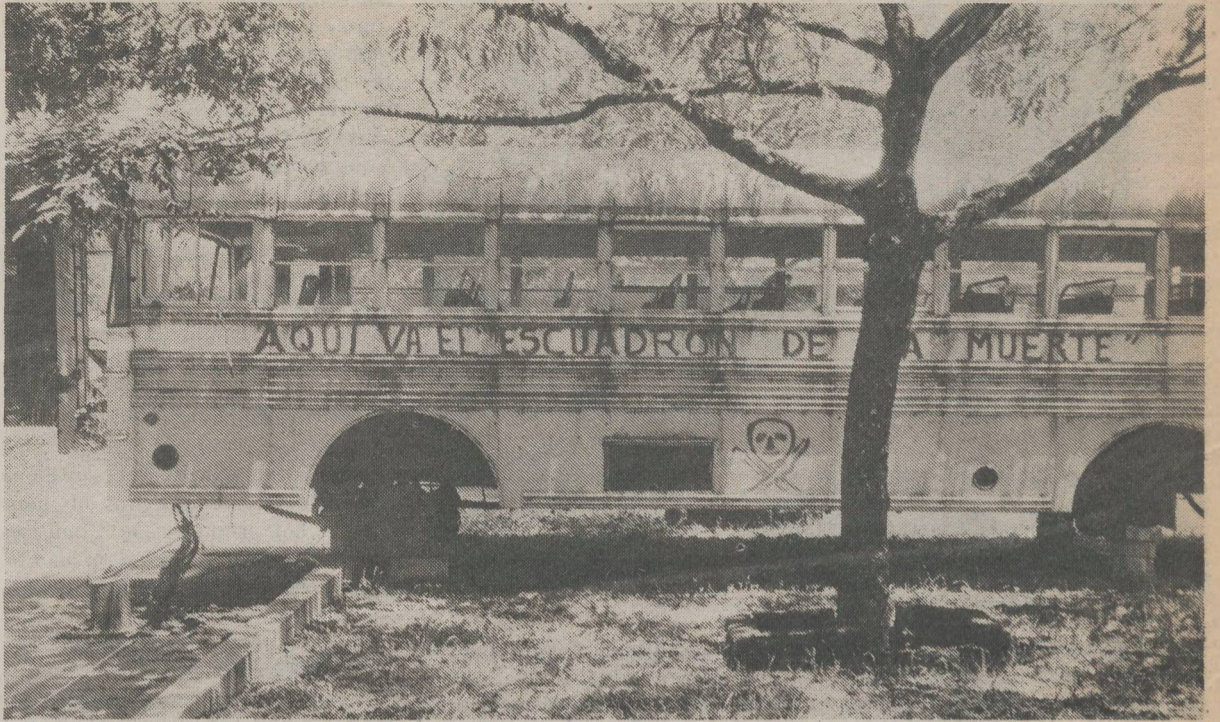
Vervolgens naar de campus, om verslag te doen. We zitten in een andere dan de gebruikelijke zaal in de bibliotheek. Er zijn dan ook weinig mensen: mijn geliefde tolk Sonja is er ook niet. Geen bescheiden gefluister meer, jammer ik had nog wat meer buiten het werk met haar willen praten. Om 6 uur in de persconferentie: 4 plaatselijke kranten en 3 internationale persbureaus zijn vertegenwoordigd. De verklaring wordt voorgelezen, vragen beantwoord, TV-opnamen en foto's, uiteraard.

We worden allemaal wat moe van de voorstelling: en ik vraag me af wat hiervan in de pers zal doorklinken.

Een journalist vraagt of wij ons een beeld hebben kunnen vormen van de situatie in het land en de gewelddadigheid. Daar kwamen we niet voor, we kwamen voor het Hoger Onderwijs. Hij vraagt niet meer of we dat gescheiden kunnen zien. Na ruim een uur later, het is al tegen achten, zijn we weer in het hotel. Enkele docenten van de rechtenfaculteit wachten ons op met documenten over de juridische situatie in El Salvador. Weer bekruip met een licht gevoel van wanhoop als ik aan het onderzoeksplan over de plaats van de mensenrechten in het ontwikkelingsproces van de derde wereldlanden, van dit land, denk. Discussie over waardenvrijheid van de wetenschap ben ik hier nog niet tegengekomen. Strijden voor een rechtvaardige en menselijke samenleving, voor hoe je meent dat die eruit moet zien, is uitgangspunt hier. En strijden is strijden hier, niet discussiëren.

Vrijdag, 22 juni

De gebeurtenissen van gisteren.

„Hier gaat het eskadron des doods" hebben soldaten op deze vernielde universiteitsbus geschilderd.

Moeite om me te binnen te brengen waar we mee begonnen. Een zoals gebruikelijk onrustige rondrit door de stad naar de minister van Buitenlandse Zaken. Langs de nodige militaire kampementen. Een zeer modern en nieuw ogend militair terrein was buitengewoon zwaar bewaakt, niet alleen de gebruikelijke wachtorens en mitrailleurs. Hier hadden ze echt een vesting van gemaakt. Grote stapels zandzakken overal. Zeer bewapende jonge jongens. Hier zouden de Amerikaanse adviseurs huizen, menen onze gastheren.

De minister van BZ huist er schuin tegenover in een prachtige oude villa. Na enig antichambren - luxe koele gang met gerieflijke banken -, stappen we binnen bij een keurig in het pak zittende jongeman, verschijning à la Brinkman. Hier zijn jonge ministers niet zo uitzonderlijk, het lijkt me ook een wat minder begerenswaardige post omdat velen naar de regering lopen met in het achterhoofd 'jullie trekken toch niet zelf aan de touwtjes'. Ook deze minister stelde zich nogal duidelijk op het standpunt dat alle internationale hulp bijzonder welkom is. De plicht van de overheid om daar zelf veel voor te doen, scoort niet zo hoog. Het enige nut van dergelijke gesprekken is vermoedelijk dat de universiteitsbestuurders de macht-

hebers persoonlijk spreken en (weer) leren kennen, en dat zo'n minister ziet dat de problemen van de universiteit de aandacht van serieuze lieden in respectabele landen hebben verkregen.

Personas desaparecidas

Nog wat statiefoto's en weer in de bus, nu naar de *Comisión de Derechos Humanos* en de *Madres de Personas Desaparecidas*. Een klein kantoortje, boven een pizaroom in een oud stadsdeel van San Salvador. Een bijenkorf van activiteiten, getyp van een stel schrijfmachines, gebel en een verschrikkelijk lawaai dat door de ramen komt, getoeter en knetterende motoren van vooral autobussen en vrachtauto's. Hoewel de mensen die ons een uiteenzetting geven over het werk van de *Comisión* ongeveer een meter van ons afzitten kunnen we ze soms in het geheel niet verstaan. En het communiceren via tolken is toch al vermoeiend. Het verhaal van de flagrante schendingen van de mensenrechten is bekend: vreemd om nu met de mensen die midden in die werkelijkheid leven, deze onder ogen te zien. Ze hebben enkele fotoboeken, gevuld met afbeeldingen van vermoorde mensen, zoals ze werden gevonden. Marinella Garcia voorop. Mijn maag begint wat te draaien na wat pagina's te hebben omgeslagen. Naast gewone doden, waarvan je dan het lichaam ziet, plaatselijk verwond en met bloed besmeurd, zijn er ook verminkte lichamen, tot losse onderdelen toe. Een foto van een stel lijken op een berghelling, waar de gieren bij neergestreken zijn besluit de serie. Ik krijg nóg een boek aangereikt maar dat wordt me teveel, ik schuif maar het door naar een collega van de delegatie, om het later toch weer tepakken. Het is de realiteit nu eenmaal hier. De *Comisión* blijkt een actiegroep met afdelingen voorlichting, statistiek, etc. Het doet mij strak georganiseerd aan en ze ondernemen veel, publiceren, geven juridische hulp en voeren acties. Veel wordt gebruik gemaakt van openbare uitnodigingen, aankondigingen in kranten, bijvoorbeeld het aanvragen van een gesprek met de Amerikaanse ambassadeur of met Duarte. Uitgebreid worden de lotgevallen verhaald. Zoveel leden verdwenen, zoveel dood. De *Madres* zijn zo mogelijk nog aandoen-

lijker. Naast de woordvoester vijf vrouwen wie het leed op het gezicht staat gegroefd. Later zal de bisschop weten te vertellen dat de woordvoester niet eens een echte moeder is. Ook zou links zowel in de *Comisión* als binnen de *Madres* (opgegeven grootte: 500 moeders) het heft in handen hebben. Ze nemen het de mensen nog kwalijk dat ze gepolitiseerd raken door de repressie, die het ontbreken van een functionerende rechtsstaat mogelijk maakt.

Het ergste wat je hier kan overkomen is verdacht te worden van linkse sympathieën, een verlaat doch intenser want buitensporig bloedig MacCarthy-isme in de achtertuin van de Verenigde Staten.

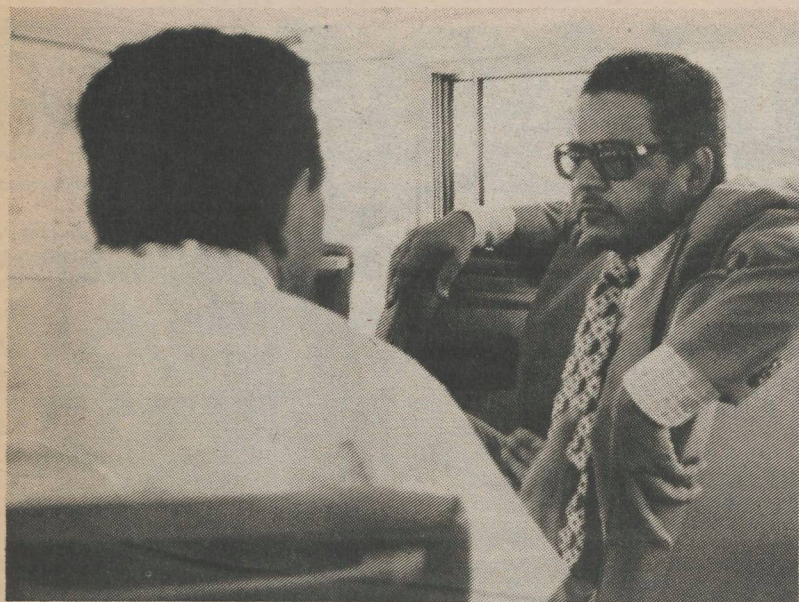
Duarte

Terwijl we bij deze actiegroepen, gericht op het aan de kaak stellen van het straffeloos toepassen van geweld, zaten om hun perspectief op de ontwikkeling in het land te vernemen, kwam een uitnodiging van Duarte door. De coördinator van de *Comisión*, Jacobo, verwachtte overigens geen verandering ten goede van de nu 3 weken geleden aangetreden regering Duarte. Wel of niet naar Duarte gaan was al vanaf de eerste bijeenkomst van de delegatie in Den Haag een punt geweest waarover grote aarzeling bestond. Zou Duarte kans zien van een dergelijk bezoek een door ons niet gewenst gebruik te maken? Zouden we er iets nuttigs mee kunnen doen voor de universiteit? Zou men ons hierop aanvallen, eenmaal terug in het betweterige Nederland? Ik had al in Nederland besloten dat ik de doorslag zou laten geven door het advies van Miguel Parada, de rector. Deze, desgevraagd, - het was in het busje -, sprong op zei: 'Doen, want het zou nuttig kunnen zijn.'

Op naar Duarte's werkpaleis. In het Nationaal Paleis zit hij nooit, vertellen onze gastheren. Na ruim een minuut of 30 rust, springen we verfrist in de bus en crossen weer door de stad. Ik fotografeer voortdurend, behalve als ik soldaten zie. Die wil ik niet nerveus maken. Ze dragen altijd schietklare geweren. Aangekomen bij het paleis worden we een keer of drie grondig doorzocht en krijgen een bordje 'autorizada' opgespeld tegen inlevering van het paspoort. We lopen naar het paleis

restanten van het kantoor van de studentenvereniging Agelis.

Miguel Angel Parada, rector van Universidad de El Salvador.

voorafgegaan en gevolgd door onduidelijke types met walkie-talkies en andere hardware. In een pseudo-Frans-klassiek ingerichte kamer waar het stinkt als in een ruim van mottenballen voorziene klerenkast, mogen we wachten tot de president zover is. Op tafel liggen overdrukken van Meet the Press, het simultaan interview met de pers dat Duarte op zijn laatste reis door Amerika heeft gegeven. Hij doet steeds flink: 'I am the one who takes the decisions'. Als het zo was zou hij het niet zo benadrukken, ben ik bang.

Lambiek-achtig bovenlijf

We worden weer een sluis verder gebracht. Rector Parada en zijn mannen blijven in de antichambre. Ze staan niet te springen om Duarte te ontmoeten. We worden in de ontvangstzaal gebracht, rijen zetels langs de wand en wanstaltig grote schilderijen aan de muur. Brommende airconditioning van het goedkoopste type - bij een winkel plaatsen ze die dozen nog boven de deur - hier zaten ze vlak achter je hoofd in de muur - blijken het volgen van het gesprek sterk te bemoeilijken. We hangen een kwartier in de zetels als de gedrongen gestalte van Duarte in de deur verschijnt. Korte pootjes, een Lambiek-achtig bovenlijf en een dikke, ietwat lelijke kop, met een lijdzame oogopslag. Hij spreekt zeer zacht aanvankelijk.

El *Embajador Holandes* opent, kan gevoelig iets doen aan zijn opdracht: de Nederlandse presentie in Centraal Amerika verhogen, want dat is het beleid. Van Walsum, DG Westelijk Halfrond, heeft ons dit adagium in Den Haag voorgehouden. Duarte stelt dat hij tegen de interventie van de militairen van 28 juni 1980 was. De bezetting was een politieke fout, waar hij overigens niet verantwoordelijk voor zegt te zijn; daarenboven was hij in Europa toen de militairen de campus bestormden. In zijn verkiezingscampagne heeft hij steeds gesteld dat hij de campus van de universiteit weer zou teruggeven. Die mooie daad heeft hij echter niet mogen verrichten, omdat zijn voorganger Magaña dit als laatste beleidsdaad voor zijn aftreden nog even heeft geregeld middels een decreet. Duarte observeert bitter dat hij nagelaten had de behorende begrotingsruimte te reserveren. Dat mag hij nu opknappen. Hij stelt dat de huidige universitaire autoriteiten niet volgens de democratische spelregels op hun positie terecht zijn gekomen. Hij wil ze echter erkennen als onder-

handelingspartners. Goed, dat de rector Parada er niet bij is. Ik denk dat hij met zijn temperament deze uitlatingen niet zonder een uitbarsting van zijn kant over zich heen had laten komen. De meestal wat ingetogen en rustige Parada kan soms ineens overver en hard stelling nemen op zeer besliste toon. Dat zou hier niet goed afgelopen zijn.

Wij vragen naar goedkeuring van de ingediende budgetten voor de rest van dit en voor het volgend jaar. Duarte reageert met een wat zenuwachtige opsomming van de problemen die zijn land en dus zijn regering teisteren: de oorlog, economische problemen, sociale problemen, de gezondheidszorg, transport etc. Hij eindigt met het tekort aan middelen, stelt ons, ietwat goedkoop, de vraag: Als u president zou zijn wat zou u doen? Slechts 1,7% van de mensen gaat naar de universiteit...

Van Veldhoven stelt dat het grondwettelijke plicht van de overheid is het (hoger) onderwijs in stand te houden. Zonder dat te bestrijden antwoordt Duarte dat we een Internationaal Steunfonds voor de universiteit zouden moeten oprichten. Geen financiële toezeggingen dus, maar zoals steeds: wijzen op de noodzaak van hulp.

Er wordt uitgebreid gepalaverd. Als we weggaan is er ruim een uur gesproken. Iets concreets heeft het niet opgeleverd. Toch is nu de zaak van de universiteit bij de president en twee ministers besproken. We hopen dat het feit, dat men nu weet dat er naar de opstelling van Duarte's regering wordt gekeken, gunstig zal zijn voor de besluitvorming. Het gesprek blijkt maar voor een derde deel op het taperecordertje terecht gekomen te zijn, omdat men zo slim was een vrijwel volle cassette erin te doen. We nemen afscheid en gaan het paleis weer uit. We willen nog een foto maken voor het paleis van de groep, maar een jochie met een spuit verbiedt dat. Parada roept dat hij wel een Ansichtkaart zal kopen.

Gladde draak

In de bus op weg naar de Archibispo de aartsbisschop, waar we de coadjutor zullen spreken over de mensenrechtensituatie. We waren al gewaarschuwd dat deze mij onduidelijke functie, hoogscorend overigens in de katholieke hiërarchie, werd bekleed door de broer van de luidruchtige professor, Herman Chavez. Het was inderdaad net zo'n zelfverzekerde gladde draak. Eenmaal aan de ronde tafel gezeten

zei hij: vraagt u maar. Hij was daarop zo goed zijn licht te laten schijnen op de situatie in zijn land met betrekking tot de schending van de mensenrechten.

Voor de Comisión en de Madres: 1. waardering voor hun werk; 2. zijn links en bevooroordeeld. Ze schrijven doden altijd aan het leger toe. Slachtoffers van de guerrilla nemen ze nauwelijks op. Zijn bureau was objectief, deed in feite hetzelfde werk. Overhandigde ons uiterst verzorgde week- en maandstaten. Het belangrijkste verschil is dat wij 3 categorieën hanteren: doden door guerrilleros, door het leger en niet duidelijk beschrijfbaar gevallen. Die laatste categorie was bij hem steeds het grootste. De Comisión voerde de meeste doden op als onschuldige burgers, vermoord door het leger. Naar Chavez' mening was dit veelal niet te controleren. Hij zet wederom vraagtekens bij wie bij die actiegroepen nu eigenlijk de touwtjes in handen heeft. Vaak valt een eenzijdig linkse oriëntatie vast te stellen. Het deed wat vreemd aan Chavez' pleidooi voor een waarde-vrije doden/vermistenstatistiek. De verscheurdheid van het land is dusdanig dat partijdigheid de conflicten bestendigt. Wat teleurgesteld over de neo-realistische opstelling van dit jeugdig religieus talent, gingen we weer in ons busje. In één der tijdelijke onderkomens van de universiteit, niet op de campus dus, formuleerden we bij een glas cola 17 praktische besluiten. We kunnen toch nog wel een en ander doen. De eerste dag hadden we ze nogal teleur moeten stellen door aan te geven dat we niet kwamen Sinterklazen en dus de door hen geconcipeerde overeenkomst niet zouden kunnen ondertekenen. Neerge-daald op praktisch vlak, na 3½ dag intensief contact in al onze ontmoetingen met elkaar en met andere instanties, kwamen we nu tot wederzijdse tevredenheid uit op een serie uitvoerbare afspraken. Veel ging natuurlijk over besluitvormingstrategieën terwijl zij het liefst cash geld ontvingen om hun plannen te realiseren.

Afscheidsdiner, aangeboden door de universiteit. De ambassadeur sloeg zijn ogen ten hemel bij het zien van het etablissement. Dat deed hij steeds wanneer hij de keuze van eetgelegenheden door onze gastheren aanschouwde. Maar ja, bij een verwende cosmopolitische Maastrichtenaar als Bertens doe je het natuurlijk niet gauw goed. Speeches gingen over tafel die wederzijdse gevoelens van waardering aangaven, toch wat sterker dan je zo zou zeggen; er werd veel en hartelijk gelachen. Veel wat werd gezegd had voor de mensen van de universiteit de bittere bijmaak van het leed veroorzaakt door angst, verlies van collega's en studenten. De emoties van onbedaarlijk lachen en huilen lagen soms dicht bij elkaar. Alles werd voortdurend ver-taald; ook Bertens hielp daarbij steeds. Hij besloot zijn toespraak ferm met: *coraje* (houdt moed).

Het dagboek van Hans Adriaanse is deze week ook verschenen in *Overzicht*, het maandblad van de NUFFIC. De redactie had geen bezwaar tegen overname van het artikel, als we een beetje reclame voor hun blad maakten. Dat doen we: abonneer je op *Overzicht* om volledig op de hoogte te blijven van Nederlandse ontwikkelingsprojecten! Abonnementen f 22,50 per jaar. Bel 070-502681.

Job Cohen bij dekanatsoverdracht:

Ambtenarij en regelzucht frustreren universiteit

Het College van Dekanen is voornemens een forum te scheppen dat een grondige studie zal maken van het probleem van de onaanvaardbaar hoge onderwijsbelasting die het Maastrichtse onderwijssysteem in zijn huidige vorm voor de stafleden met zich meebrengt.

Dat deelde prof. mr. J. Cohen mee toen hij het dekanatschap van de juridische faculteit overdroeg aan prof. mr. C. Flinterman. De juristen hebben in hun eerste en tweede studiejaar het aantal onderwijsblokken van zes naar vijf teruggebracht. Daardoor wordt voor de staf de onderwijslast weliswaar verlicht maar het probleem is hiermee nog lang niet opgelost.

Ambtelijk centralisme

Uitgebreid ging Cohen voorts in op de strenge centralistische en telkens wijzigende maatregelen die de laatste jaren vanuit Den Haag over de universiteiten zijn neergedaald. Wie er ook in Den Haag om deregulering mag roepen, aan het wetenschappelijk onderwijs gaat deze roep volstrekt voorbij. Al deze plannen en regelingen worden bedacht en uitgevoerd door mensen die in feite aan de zijlijn staan van de kerntaken van de universiteit, nl. de ambtenaren. Hierdoor is een kloof ontstaan tussen de beleidsmensen enerzijds en degenen die rechtstreeks verantwoordelijk zijn voor onderwijs en onderzoek.

Als voorbeeld noemde Cohen het systeem van de voorwaardelijke financiering van onderzoek. Hij acht het onjuist dat een nieuw financieringsstelsel uitgaat van toetsing vooraf van nog te verrichten onderzoek in de plaats van toetsing van reeds verricht onderzoek, om op basis daarvan krediet te geven aan de desbetreffende onderzoeker. Voor bèta-onderzoek is deze handelwijze, onder meer op grond van de hoge kosten die daarmee doorgaans zijn gemoeid, nog te begrijpen. Voor andere wetenschappen, waaronder de juridische, is dit systeem ongeschikt en ondoelmatig. Ook de bescherming uitsluitend van grote, langer lopende projecten, zoals de in het stelsel van voorwaardelijke financiering geschiedt, is voor niet-bèta-wetenschappen ongeschikt. Kritiek uitte Cohen ook op het gerommel van Den Haag rond de tweedefaseopleidingen. Nu deze zijn vervangen door het systeem van assistent in opleiding (aio's) betekent dat, dat ervaren docenten en onderzoekers als extra taak het begeleiden van deze onervaren medewerkers op hun schouders krijgen. Dergelijke ontwikkelingen, die ertoe leiden dat docenten voortdurend andere dingen moeten doen dan ze zouden willen doen en waarvoor ze dachten aangesteld te zijn, vormen naar de mening van Cohen een veel belangrijker reden voor de uittocht en voor de problemen bij het aantrekken van hooggeleerden, dan hun salariering waarover op-eens zoveel te doen is.

Bedrijfsleiding

De plannen en maatregelen over het wo komen zijn enerzijds gide en anderzijds veranderend voortdurend. Cohen is van oordeel dat dit komt doordat er te veel geld en bestuurd wordt. Dat is niet alleen het ministerie te verwijten, maar ook het centraal bestuur van de universiteiten met de de- stenen speelt hier een hinderlijke

Het centrale bestuur denkt le- te moeten geven aan de univer- zoals de bedrijfsleiding leiding aan een bedrijf. Niet het cen- bestuur echter is het hart van de organisatie maar de decentrale teiten. Het centrale bestuur de voorwaarden te scheppen onder de faculteiten hun taken onderwijs en onderzoek vervullen. „Geen Colleges van stuur met in feite beroepsbestu- ders, maar wat mij betreft een lege van Dekanen... waar de menlijke en tegengestelde belar- van de faculteiten samenkomen botsen”, riep Cohen uit (tot stering van de aanwezige col- voorzitter Van den Biggelaar).

Als voorbeeld op landelijk van overbodige regelzucht noe- hij het feit dat de minister zelf te beslissen over de vraag of paalde faculteit wel of niet avondopleiding mag instellen ellentlange procedures voor de noëming van kroondocenten en razend ingewikkelde, telkens gepaste en gewijzigde modellen zijn opgezet ter verdeling van geldelijke middelen met hun van tot achter de komma nauw- rige uitkomsten van luchtkastel-

Propaedeuse

Aan het begin van zijn rede reerde Cohen dat inmiddels 154- denten van de tweehonderd ee- jaars van 1983 hun propaedeuse hebben gekregen. Dat is een van 70%. Onder hen beha- Tanny Weyenberg, Lex Finaly Matjaz Tratnik het predikaat - laude”.

Dienst Voorlichting J.O.

Brochure MEMIC/SGOC beschikbaar

het Medisch en Maatschappelijk In- matie Centrum/Sociaal Gezondheids- dig Onderzoek Centrum heeft een chure uitgegeven met een overzicht de diensten die het kan verlenen op gebied van informatievoorziening in kader van onderzoek, onderwijs en zondheidszorg. RL-medewerkers en studenten ook buitenuiversitaire personen en- stanties kunnen bij het MEMIC ter- voor quantitative gegevens over as- ten van gezondheid en gezondheid in (Zuid-)Limburg en Nederland. Over het hoe en wat van de informa- voorziening gaat de 17 pagina's tel- brochure die gratis verkrijgbaar is het MEMIC, tst. 512/513, in het BM

Bureau Onderwijs FdG

Aan alle derdejaars studenten

Het literatuursboek behorend bij blok 3.2 „Moeheid” is verkrijgbaar bij de verkoopbalie secundaire onderwijsvoorzieningen (Hal Hoofdgebouw). Bedoeld verkooppunt is geopend elke dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

Uitreiking doktoraal getuigschriften

Op vrijdag 5 oktober 1984 zal aan diverse 5e-jaars studenten van de Medische Faculteit het doktoraal getuigschrift worden uitgereikt. De uitreiking zal plaatsvinden in het auditorium van de Randwijk om 14.00 uur. Medewerkers en studenten zijn hierbij van harte welkom.

Aan alle eerstejaars studenten geneeskunde

Het literatuursboek behorend bij blok 1.2 „Traumata” is verkrijgbaar bij de verkoopbalie secundaire onderwijsvoorzieningen (hal hoofdgebouw). Bedoeld verkooppunt is geopend elke dinsdag en elke donderdag van 14.00-16.00 uur.

Oriëntatie Eerste Lijn voor eerstejaars studenten M.F.

Voor de eerstejaars studenten van de Medische Faculteit wordt ook dit jaar weer een aantal oriëntatiedagen in de eerste lijns gezondheidszorg georganiseerd.

Deze Oriëntatie Eerste Lijn (OEL-1) vindt plaats op de woensdagen in de periode van 21.11.84 tot 25-04-85 (blok 1.3 en blok 1.5).

De OEL-1 is een onderdeel van het zogenaamde stroomonderwijs.

Alle eerstejaars medicijnstudenten oriënteren zich in totaal 4 dagen bij 3 disciplines uit de eerste lijnszorg, te weten 2 dagen bij een huisarts, 1 dag bij een maatschappelijk werkende en 1 dag bij een wijkverpleegkundige.

De globale doelen van de oriëntatie zijn: kennis maken met de werkwijze, attitude en werkomstandigheden van huisarts, maatschappelijk werkende en wijkverpleegkundige;

kennis nemen van klachten, vragen of problemen waarmee patiënten/klanten deze hulpverleners raadplegen; kennis nemen van samenwerkingsaspecten in de eerste lijnszorg.

Deze oriëntatiedagen worden groepsgevoerd, samen met een fakultaire begeleider, voorbereid en nabesproken. Deelname aan zowel voor- en nabespreking als aan de oriëntatiedagen is verplicht. De verslaglegging is eveneens verplicht. De betreffende woensdagen (zie je rooster bijeenkomsten 2e stroom) mogen niet besteed worden aan andere onderwijsactiviteiten.

Studenten zullen door de planningsgroep en/of hun groepsbegeleider tijdig geïnformeerd worden over de verdere

gang van zaken rond de Oriëntatie Eerste Lijn.

De OEL-1 is voorbereid door de planningsgroep bestaande uit G. Brouns, capaciteitsgroep Klinische Psychiatrie, H. Smeets, capaciteitsgroep Klinische Psychiatrie (koördinator), J. van Thiel, capaciteitsgroep Huisartsgeneeskunde.

P.S.: Diegenen die belangstelling hebben voor de uitkomsten van de evaluatie OEL-1 studiejaar 1983/84, kunnen deze opvragen of inzien bij de secretaresse van de planningsgroep t.w. Jolanda Koch, c.g. Klinische Psychiatrie Vijverdal (tel. 841777 tst. 2084).

Rechtsgeleerdheid

Lezing

Dinsdag 2 oktober om 15.00 uur geeft drs. P. Ippel van de VU een lezing over de achtergronden van de overbelasting van de rechtspraak, getiteld „Verrecht(er)ing?”. De lezing vindt plaats in het kader van het blok Wieg/Graf, maar is natuurlijk ook voor anderen toegankelijk.

Kontaktpersonenoverleg

Donderdag 4 oktober, 15.00 uur: kontaktpersonenoverleg eerstejaars in praktijkruimte!!

Vrijdag 5 oktober, 15.00 uur: kontaktpersonenoverleg tweedejaars in 0037.

Verzoek

Verzoek aan iedereen:

– neem van onderwijsgegevens, roosters e.d. slechts EEN exemplaar mee!! Dat klinkt misschien logisch, maar de praktijk wijst uit dat er slordig mee omgesprongen wordt. Er worden steeds voldoende exemplaren neergelegd en we kunnen er niet aan beginnen steeds weer nieuwe kopieën te maken!! Denk dus ook aan je medestudenten!

– koffiebekers, propen papier e.d. graag in de daarvoor bestemde afvalbakken!

Als je buiten de onderwijsgroepen een onderwijskamer wilt gebruiken dien je die te bespreken bij buro onderwijs - dit geldt ook voor 's avonds!! Na gebruik de kamer in originele opstelling achterlaten.

Economie

Actualiteitencollege

Op maandag 1 oktober om 15.30 zal drs. A.F.P. Wassenberg een actualiteitencollege verzorgen in de collegezaal van de Nieuwenhof.

De lezing heeft als titel „Overheidssteun aan ondernemingen: het voorbeeld R.S.V.”

Dit college is in de eerste plaats bedoeld voor de eerstejaars economiestudenten, maar is tevens voor iedereen toegankelijk.

Blokttoets

Vrijdag 12 oktober vindt de eerste blokttoets plaats in het Bonnefantencomplex:

– tionderwijsgroep 1 t/m 5 in de stille zaal, studielandschap

– onderwijsgroep 6 t/m 8 (1 t/m 5) in de praatzaal, studielandschap

– tionderwijsgroep 8 (6 t/m 10) in de colloquiumruimte, 1e etage.

's Middags: 14.00 - 16.00 uur. Je kunt de zalen binnen tussen 13.45 en 16.00 u. Aansluitend vindt de evaluatie van de toets plaats in de stille zaal. Het is verplicht je collegekaart op de bank te leggen.

Promoties

Vrijdag 5 oktober 1984 om 16.00 uur drs. R. Knibbe. Proefschrift: „Van gangbaar tot problematies drankgebruik”. Promotor: prof.dr. M. Drop.

Vrijdag 12 oktober 1984 om 15.00 uur drs. E. Griez en drs. M. van den Hout. Proefschrift: „Carbon dioxide and anxiety: an experimental approach to a clinical claim”. Promotor: prof.dr. M. Richartz en prof.dr. J. Bremer.

Algemeen

9 en 17 november:

Voorlichtingsdagen RL

In november zal de instelling weer twee dagen openstaan voor aspirant-studenten die overwegen aan de RL te komen studeren.

Op vrijdag 9 november worden belangstellenden ontvangen voor de studierichtingen geneeskunde (op Randwijk) en gezondheidswetenschappen (in het Hoofdgebouw).

Nederlands recht en economie houden open dag op zaterdag 17 november, resp. in de Nieuwenhof en in het Hoofdgebouw.

Zij die aan deze voorlichtingsdagen wensen deel te nemen worden verzocht zich schriftelijk onder vermelding van de gewenste studierichting(en) aan te melden bij de dienst Voorlichting RL, Pb 616, 6200 MD Maastricht. Uiterlijke termijn van opgave: 22 oktober 1984.

De deelnemers ontvangen ongeveer een week tevoren het programma van de voorlichtingsdag en een brochure over de studierichting(en) waar de belangstelling naar uitgaat.

Verenigingen

Agenda N.V.I.H.-COC

Dinsdag 2 oktober vanaf 20 uur Café Rosé en werkwinkel.

Zondag 7 oktober om 15 uur Roze Salon.

Dinsdag 9 oktober om 20 uur open avond over prostitutie met de videofilms: In de straten van Manilla en „Männer für gewisse Stunde” entree 2,50. Café Rosé is ook open.

Zaterdag 13 oktober Pink Party 15 in de Dominicanerkerk om 20.30 uur met Margreet Dolman en de groep „Portrait Bizarre”.

Dinsdag 16 oktober vanaf 20 uur Café Rosé en werkwinkel.

Dinsdag 23 oktober om 20.15 uur film „Eine liebe wie andere auch”.

Dinsdag 30 oktober vanaf 20 uur café Rosé.

Voor vrouwen en jongerenactiviteiten even bellen.

Fotocursus

FOTO-KOKO wil een ieder er nog even op attent maken dat ook dit jaar weer twee cursussen van start zullen gaan; te weten, één voor beginners en één voor gevorderden.

Voor „kiekjesfotograaf” en „(semie) professional” de kans om actief te worden c.q. te blijven op het gebied van fotografie.

Als je het infobulletin nog niet in handen hebt, en dus meer informatie zou willen over deze cursussen, neem dan contact op met één van de volgende bestuursleden:

Fred Petrij (3MF)

Paulien Bolwijn (2AF)

Raymond Lustermsans (4MF)

Dianne v.d. Ven (2MF).

Donderdag 27 september: start jazz-ballet in gymzaal Daalhof van 21.00-22.00 uur. Kosten tot en met december: f 30,- leden, f 45,- niet-leden.

Donderdag 27 september: start volksdansen in het City-Centrum, van 20.30-22.30 uur. Kosten: f 60,- leden, f 75,- niet-leden.

Donderdag 25 oktober: start tekencursus in Circumflex-pand, van 20.00-22.00 uur. Kosten: f 45,- voor leden, f 60,- voor niet-leden.

Dinsdag 2 oktober: start stijdansen in dansschool „On beats and Bars”, van 21.30-23.00 uur. Kosten: f 70,- voor leden, f 75,- voor niet-leden voor 10 lessen.

Woensdag 24 oktober: start kledingcursus in het City-Centrum, van 22.00-23.30 uur. Kosten: 10 lessen voor f 50,- leden, niet-leden f 65,-.

Zaterdag 13 oktober en zondag 14 oktober: wandelweekend in Luxemburg, GRS. Kosten: f 60,- leden, f 75,- niet-leden (incl. vervoer, eten, onderdak).

Reservering video studentenvereniging Circumflex

ma. 24- 9: The china Syndrome

ma. 1-10: Never say never again

do. 4-10: Sophies Choice

ma. 8-10: De lift

ma. 15-10: geen video

ma. 22-10: Gandhi

ma. 29-10: Apocalypse Now

ma. 5-11: Life of Brian

ma. 12-11: Les uns et les autres

ma. 19-11: Schatjes

ma. 26-11: Ordinary people

ma. 3-12: An officer and a gentleman

ma. 10-12: 2001, a space Odyssey

ma. 17-12: Gone with the wind

Pink Party 15 in Maastricht

Voor de vijftiende maal houdt de N.V.I.H.-COC het bekende integratiefeest „Pink Party” genaamd en wel op zaterdagavond 13 oktober a.s. in de Dominicanerkerk te Maastricht.

Het programma begint om 20.30 uur met de show van Margreet-Paul Haaenen-Dolman.

De show heet: „Wat een fijne avond was dat.”

Margreet Dolman is in Maastricht voor-

al bekend van haar telefonades na de Sonja's goed nieuws show en van de radio.

In deze show maakt u kennis met dominee Gremdaat, die Margreet met religieuze ijver achtervolgt en die zij op haar kwebbelende manier weerstaat. Bovendien geeft ze een treffende persiflage op Sonja Barend.

Aan het einde van het programma belt ze op verzoek van de bezoekers wildvreemde mensen op en geeft uw boodschappen door.

De show begint om 20.30 uur en duurt tot ongeveer 23 uur met rond 21.30 uur een pauze. Tijdens de show kunnen de bezoekers niet de kerk in. Vanaf 23 uur speelt het Belgische orkest Portrait Bizarre, en deze groep, o.a. bekend van LP's en ROZ, zal verder voor een swingend feest zorgen. De entree is voor de hele avond f 10,-; vanaf 23 uur f 5,-.

Tafelstraat 13

Vijandsbeeld

Woensdag 3 oktober is te gast generaal b.d. M. von Meyenfeldt. Hij opent de jaarserie: „Christen in het Oostblok, tijdbom of zuurdeeg” met een betoog over het „vijandsbeeld” waarna gesprek.

Open dinsdagavonden (20.00 uur Tafelstraat 13)

2 oktober: „Dat Vind Ik Nou Mooi”, literatuuravond van en voor de deelnemers.

9 oktober: „Edah-wijn voor Lubbers, koppijn voor studenten?” met Peter Hilderink en Roos Bal.

23 oktober: „Recht als onrecht” met Jan Willems van de juridische faculteit. Hiermee opent de jaarserie: „Wetenschap = slecht?” over waarden en normen in het wetenschappelijk bedrijf.

Tentoonstelling

Project Neruda-Lataster. De nederlands kunstenaar Lataster heeft een aantal etsen gemaakt, geïnspireerd door werk van de chileense dichter Pablo Neruda. Deze etsen en teksten zijn geëxposeerd in Tafelstraat 13 en te bezichtigen tot 12 oktober, alle middagen tussen half 2 en half 6 (niet in het weekeinde).

Vieringen

Zondag 30 september om 12.00 uur in de St. Jan aan het Vrijthof, als feestelijke opening van het nieuwe jaar, verwelkoming van de nieuwe medewerker en afsluiting van de Vredesweek, met gasten uit het land en uit de DDR.

De viering wordt gevolgd doot koffiedrinken met iets te eten in het Ontmoetingscentrum, Vrijthof 23, van ongeveer 1.15 tot 3 uur. Zondag 14 oktober om 11.00 uur in de crypte van het Elisabethhuis aan de Abtstraat 2a (Pim Ligtoet).

Eerste bijeenkomst groepen

(Er zijn nog plaatsen) om 20.00 uur in de Tafelstraat

maandag 1 oktober: groep Actie, op het gebied van vrede, anti-racisme solidariteit (Pim Ligtoet)

woensdag 17 oktober: ontmoetingsgroep (Herman Derickx)

donderdag 25 oktober: leren „leren” (Geert van der Bom)

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE
UNIVERSITEITS-BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
6211 GN Maastricht

tel. (043) 50743*
telex 56173 leiny nl.

DE LOKALE BANK MET MONDIAAL KARAKTER

BANQUE PARIBAS

Vrijthof 17b, 6211 LD Maastricht, 043-11477.

GAS · WATER · SANITAIR

WILLIE STEVENS
INSTALLATIES

AANLEG · ONDERHOUD · REPARATIE

ONDERHOUDSABONNEMENTEN

WATERONTHARDER SPECIALIST

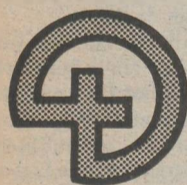
≡ Gerechtigheidslaan 15 / 6226 CG Maastricht / Tel. 043-624938 ≡

Een boek niet meer in voorraad komt helaas voor. Maar door het gebruik van een zeer modern bestelsysteem kunnen wij ieder Nederlandstalig boek binnen 2 werkdagen weer leveren.

Dit geldt natuurlijk ook voor uw bestellingen.

BOEKHANDEL
Bergmans

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-10825

leenarts medibanda b.v.

lid "Orthobanda"

wycker brugstraat 12 - 6221 EC maastricht - telefoon 043 - 10349

- Detailhandel en groothandel in medische instrumenten en apparatuur.
- Ruime sortering in showroom.
- Speciale tarieven voor studenten.

voor bemiddeling en
serviceverlening bij huur en
verhuur van

woonruimte
IN DE VRIJE SECTOR

gemeubileerd en ongemeubileerd
permanent of tijdelijk

rent Service og

rechtstraat 93
6221 eh maastricht
telefoon 043-54771

Servaas Boekhandel

Voor de derde maal: De oudste universitaire boekhandel van Maastricht

Vrijthof 29
6211 LE Maastricht
043-50054/18704

en ook nog de leukste!

Algemeen

Programma LV&S 1984-1985

X = niet voor R.L.- medewerkers

TAK VAN SPORT :	DAG :	TIJD :	AKKOMMODATIE :	o.l.v./ coördinatie :
X Atletiek	dinsdag + donderdag tot 01-10-'84 en nã 01-04-1985	18.30 - 20.00 uur	Sportpark Jekerdal	A.V. Kimbria
X Atletiek	dinsdag tussen 01-10-'84 en 01-04-1985	18.30 - 20.00 uur	Geusselt (binnen)	A.V. Kimbria
X Atletiek	donderdag tussen 01-10-'84 en 01-04-1985	18.30 - 20.00 uur	Sportpark Jekerdal (buiten)	A.V. Kimbria
Badmintontrain.	woensdag	21.30 - 23.00 uur	Sportcentr. Keer (St. Joseph)	H. v. Zeijl
Badminton vrij	maandag	20.00 - 23.00 uur	Sportcentr. Keer (St. Joseph)	J. Opdencamp
Badminton vrij	donderdag	18.00 - 20.30 uur	Sportcentr. Keer (St. Joseph)	G. Postma
Badmintoncursus	donderdag (zie vademecum L.V. & S.)		Vijverdal	H. v. Zeijl
Basketbal (dames)	maandag	20.00 - 21.30 uur	Sportcentr. Keer (St. Joseph)	J. Opdencamp
Basketbal (heren)	maandag	21.30 - 23.00 uur	Sportcentr. Keer (St. Joseph)	J. Opdencamp
Basketbal rekr.	woensdag (instuif)	20.30 - 21.30 uur	Sportcentr. Keer (St. Joseph)	H. v. Zeijl
Bergsport	info bij de vereniging Maas-sac, tel: 888 744			
Bewegen op muziek	dinsdag	18.15 - 19.00 uur	Vijverdal	W. Lanen
Bewegen op muziek	dinsdag	19.15 - 20.00 uur	Vijverdal	W. Lanen
Bewegen op muziek	dinsdag	20.15 - 21.00 uur	Vijverdal	W. Lanen
Bewegen op muziek	woensdag	18.15 - 19.00 uur	Geusselt	M. Spekker
Bewegen op muziek	donderdag	12.40 - 13.25 uur	Sporthal de Heeg	W. Lanen
Bowling	maandag t/m zondag	14.00 - 01.00 uur	Porseleinstraat 3	Brunswick Bowling
Bridge	donderdag	20.00 uur	Tongersestraat 1	De laatste slag (tribunal)
Circuittraining	woensdag	20.30 - 21.30 uur	Sportcentr. Keer (St. Joseph)	H. v. Zeijl
Cursussen	donderdag	zie publikatieborden	en vademecum L.V. & S. (badminton, tennis + ski-gymnastiek)	
X Fitness centrum	maandag t/m vrijdag	09.00 - 22.00 uur	Bernardusstraat 5	Sportschool Pierre Zenden
X Fitness centrum	zaterdag + zondag	09.00 - 13.00 uur	Bernardusstraat 5	Sportschool Pierre Zenden
X Hockey (veld)	donderdag	21.00 - 23.00 uur	Heukelstraat (d 21.00, h 22.00 u)	M.H.C.
X Honkbal	di/wo/do/vrijdag	18.00 - 20.00 uur	Sportpark West Bunderruwe	H.S.C.M.
X Honkbal	zaterdag (winter)	11.00 - 13.00 uur	Sportzaal Malberg I	H.S.C.M.
X Jiu Jitsu	dinsdag	21.00 - 22.30 uur	Bernardusstraat 5	Sportschool Pierre Zenden
X Judo	vrijdag	20.30 - 21.30 uur	Bernardusstraat 5	Sportschool Pierre Zenden
X Karate	dinsdag	18.00 - 20.00 uur	Bernardusstraat 5	Sportschool Pierre Zenden
X Karate	donderdag	19.30 - 21.30 uur	Bernardusstraat 5	Sportschool Pierre Zenden
Konditietr.	maandag (buiten)	17.30 - 18.30 uur	Sportpark Jekerdal	G. Postma
Konditietr.	woensdag (buiten)	17.30 - 18.30 uur	Sportpark Jekerdal	H. v. Zeijl
Konditietr.	maandag (binnen)	17.30 - 18.30 uur	Caberg, Celestastraat	R. Verster
Konditietr.	maandag (binnen)	18.30 - 19.15 uur	Mavo Scharn, Laan in den Drink	H. v. Zeijl
Konditietr.	maandag (roeiver.)	20.00 - 21.00 uur	Mavo Scharn, Laan in den Drink	H. v. Zeijl
Konditietr.	maandag (binnen)	21.00 - 22.00 uur	Mavo Scharn	H. v. Zeijl
Konditietr.	dinsdag (binnen)	17.30 - 18.15 uur	Vijverdal	W. Lanen
Konditietr.	woensdag (binnen)	17.30 - 18.30 uur	Vijverdal	G. Postma
Konditietr.	woensdag (circuittr.)	20.30 - 21.30 uur	Sportcentrum Keer (St. Joseph)	H. v. Zeijl
Konditietr.	donderdag	18.15 - 19.15 uur	Vijverdal	H. v. Zeijl
X Krachtsport	ma/wo/vrijdag	18.30 - 21.00 uur	Sporthal de Heeg	K.S.V. Atlas
X Krachtsport	zaterdag	10.00 - 13.00 uur	Sporthal de Heeg	K.S.V. Atlas
X Paardrijden	op afspraak		Manège "Hoeve de Ster" Eckelrade,	tel: 04408 - 1948
X Penchak Silat	woensdag (beg.)	17.30 - 18.30 uur	Bernardusstraat 5	Sportschool Pierre Zenden
X Penchak Silat	woensdag (gev.)	18.30 - 19.30 uur	Bernardusstraat 5	Sportschool Pierre Zenden
X Roeien	info bij de vereniging "Saurus", tel: 473650			
X Rugby	di- + vrijdag	19.00 - 21.00 uur	Sportpark West Bunderruwe	M.R.C.
X Sauna	ma t/m vrijdag	09.00 - 22.00 uur	Bernardusstraat 5	Sportschool Pierre Zenden
X Schermen	dinsdag	19.30 - 21.30 uur	Zaal Oostermaas	La Rapière
X Schermen	zaterdag	10.30 - 12.00 uur	Zaal Oostermaas	La Rapière
X Ski-gymnastiek	m.i.v. december '84	20.45 - 21.30 uur	Vijverdal	H. v. Zeijl
X Softbal	woens- + vrijdag	18.30 - 20.00 uur	Sportpark West Bunderruwe	H.S.C.M.
X Softbal	zaterdag (winter)	11.00 - 13.00 uur	Sportzaal Malberg I Ponjaardruwe	H.S.C.M.
Spelinstuif	maandag	21.00 - 22.00 uur	Mavo Scharn, Laan in den Drink	H. v. Zeijl
Sportinstuif	woensdag	20.30 - 21.30 uur	Sportcentrum Keer (St. Joseph)	H. v. Zeijl
Squash	ma t/m vrijdag	12.00 - 17.00 uur	Brusselsestraat 74 A	S.R.C.M.
Squash	zaterdag	14.00 - 18.00 uur	Brusselsestraat 74 A	S.R.C.M.
Tafeltennis	donderdag	19.00 - 23.00 uur	Atrium, Aureliushof	Sportvereniging Daalhof
Tennis	zie vademecum L.V. & S. en cursussen			
Turnen	maandag	19.15 - 20.00 uur	Mavo Scharn, Laan in den Drink	H. v. Zeijl
Veldvoetbal rekr.	maandag	17.30 - 18.30 uur	Sportpark Jekerdal	G. Postma
Veldvoetbal rekr.	woensdag	17.30 - 18.30 uur	Sportpark Jekerdal	H. v. Zeijl
Volleybal (dames)	woensdag	18.30 - 20.00 uur	Vijverdal	G. Postma
Volleybal (heren)	woensdag	20.00 - 21.30 uur	Vijverdal	G. Postma
Volleybal (dames)	donderdag	18.00 - 19.15 uur	Sportcentrum Keer (St. Joseph)	G. Postma
Volleybal (heren)	donderdag	19.15 - 20.30 uur	Sportcentrum Keer (St. Joseph)	G. Postma
Volleybal (heren)	dinsdag	19.00 - 20.00 uur	Vijverdal	W. Lanen
Zaalhandbaltr.	maandag (d + h)	17.00 - 18.15 uur	Geusselt	H. v. Zeijl
Zaalhockeytr.	dinsdag	17.00 - 18.30 uur	Geusselt	R. Verster
Zaalvoethaltr.	woensdag	19.00 - 20.30 uur	Sportcentrum Keer (St. Joseph)	H. v. Zeijl
Zaalvoetbal rekr.	maandag	19.00 - 20.00 uur	Sportcentrum Keer (St. Joseph)	J. Opdencamp
Zaalvoethal rekr.	woensdag	17.00 - 18.15 uur	Geusselt	
Zaalvoethal rekr.	donderdag	17.00 - 18.00 uur	Geusselt	H. v. Zeijl
Zaalvoethal rekr.	maandag	21.30 - 22.30 uur	Zwembad Dousberg	
Zwemmen training	donderdag	21.00 - 22.00 uur	Zwembad Heer	
Vrij zwemmen	donderdag	21.00 - 22.00 uur	Zwembad Heer	
Vrij zwemmen	dinsdag	19.30 - 21.30 uur	Zwembad Dousberg	

N.B. Tevens is er de mogelijkheid om tegen gereduceerd tarief te zwemmen, zie vademecum L.V. & S.

START LESSEN : dinsdag 04-09-1984

GEEN LES :	- woensdag 05-12-1984	: St. Nikolaas
	- 22-12-1984 t/m 06-01-1985	: Kerstvakantie
	- 18-02 t/m 22-02-1985	: Carnaval
	- 05-04 t/m 15-04-1985	: Paasvakantie
	- dinsdag 30-04-1985	: Koninginnedag
	- donderdag 16-05-1985	: Hemelvaartsdag
	- maandag 27-05-1985	: 2e Pinksterdag

EINDE LESSEN : donderdag 13-06-1985.

VOOR VERDERE INFORMATIE RAADPLEGE MEN HET VADEMECUM LICHAAMELIJKE FORMING EN SPORT 1984 - 1985.

INLICHTINGEN : - hoofd Lichamelijke Vorming en Sport, René Verster, hoofdgebouw R.L., Tongersestraat 53, kamer 018 begane grond, tel: 043 - 888 434 of het
- sekretariaat Sport, Eva Rongen, hoofdgebouw R.L., Tongersestraat 53, kamer 017 begane grond, tel: 043 - 888 308.

Landelijke Aktiegroep Medische Deeltijdopleiding- en -Arbeid LAMDOA

Deeltijdarbeid is een onderwerp dat de laatste jaren in het middelpunt van de belangstelling staat. Door de mogelijkheid van deeltijdarbeid te creëren is het voor iedereen mogelijk op een voor hem zinvolle wijze aan het arbeidsproces deel te nemen.

Ook binnen de medische wereld zijn deze geluiden sinds enige tijd te horen. In juni 1981 werd LAMDOA opgericht. De belangrijkste doelstelling in de beginfase was de discussie op gang brengen over de mogelijkheden voor deeltijdopleiding en -arbeid binnen de medische wereld. Daarnaast werd gezocht naar wegen om dit te concretiseren. In de ontwikkeling van LAMDOA is een belangrijke verruiming van de doelstelling opgetreden.

In iedere universiteitsstad is er een groep medische studenten, (co-)assistenten en artsen, die zich bezighoudt met werktijdenproblematiek. Zo'n groep komt gemiddeld om de twee weken bij elkaar en bepaalt zelf waar ze zich mee bezig wil houden. Als voorbeeld van activiteiten geven wij hier:

- het peilen van meningen over werktijden bij artsen, studenten, patiënten;
- reageren op artikelen en zelf artikelen schrijven;
- organiseren van thema-avonden en -dagen;
- kontakten met politieke partijen;
- literatuurstudie.

LAMDOA Maastricht?

Helaas functioneert in de universiteitsstad Maastricht nog geen LAMDOA-groep. Dit artikel is bedoeld om mensen over het bestaan en streven van LAMDOA in te lichten in de hoop studenten, (co-)assistenten en artsen te vinden die zich bezig willen houden met de werktijdenproblematiek van artsen.

LAMDOA Nijmegen wil graag helpen bij het opstarten van een groep in Maastricht.

Belangstellenden kunnen contact opnemen met:

LAMDOA Nijmegen,
Stijn Buysstraat 104,
6812 CV Nijmegen. Tel. 080-231880.

Cabarettalent gezocht

Op een enkele uitzondering na, lijkt het wel of Limburg geen raad weet met het verschijnsel cabaret. Dat is volgens ons slechts schijn. Een klein onderzoekje wees namelijk uit dat plaatselijk en regionaal enthousiaste amateurs aan de weg timmeren. Verscheidene scholen houden er een cabarettraditie op na, en welk bedrijf of vereniging kent niet haar eigen cabaretteske 'entertainer'?

Al deze individuen of groepen treden vaak slechts op voor een beperkt gezelschap, waardoor mogelijk talent verborgen blijft. Hier willen wij nu iets aan veranderen.

Van de deelnemende personen of groepen wordt verwacht dat zij een optreden van maximaal één kwartier verzorgen. Het optreden moet bestaan uit gesproken en/of gezongen tekst in het Nederlands en/of dialect, imitatie of mime.

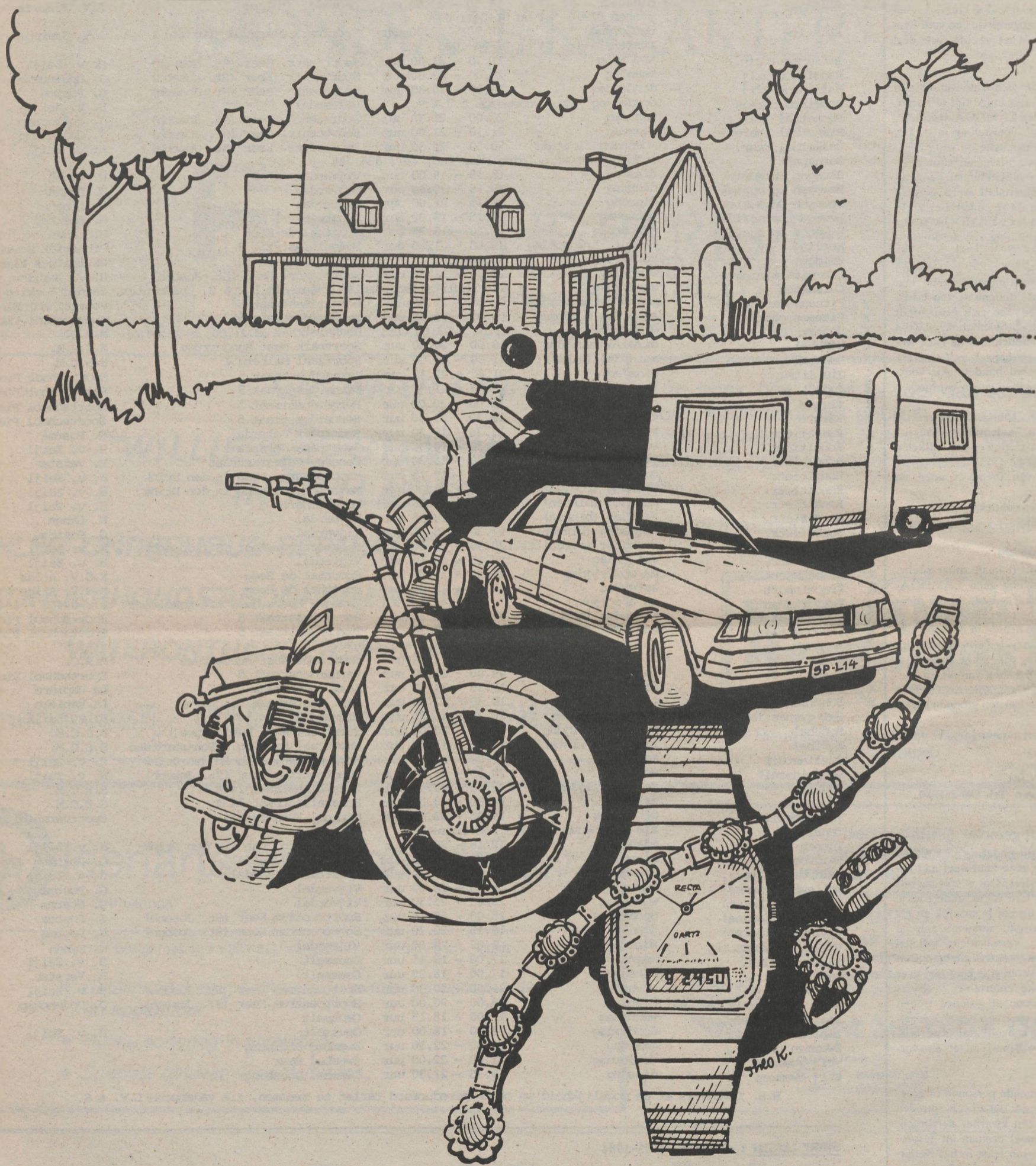
De voorkeur geniet originaliteit in tekst en muziek. Géén variété, play-back of ballet.

Voor de jury hebben we tot op heden al enige deskundigen van naam bereid gevonden zitting hierin te nemen, te weten:

Thei Dols Cabaretier
Bert Salden Telstar Records BV
Jef Vink ROZ

Belangstellenden voor het concours te Maastricht op zaterdag 22 december dienen zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de heer Schuijren, tel. 043-841777.

VOOR AL UW VERZEKERINGEN

spaarbank limburg

HOOFDKANTOOR: Markt 17-18, Maastricht. Tel. 043-841222. DISTRIKTSKANTOOR: Prinsenhofstraat 3, Venlo. Tel. 077-11555. BIJKANTOREN: Maastricht (18), Amby, Beek, Berg en Terblijt, Blerick (3), Borgharen, Bunde, Cadier & Keer, Eijsden, Gronsveld, Heer (3), Meerssen, Roermond, Sittard (3), Tegelen, Vaals, Valkenburg, Velden, Venlo (3), Venray

Cinemien is 'n flinke tante geworden

Agenda

Filmhuis

Donderdag 27 september tot en met woensdag 3 oktober om 20.00 uur: „Schlaf der Vernunft" van Ulla Stöckl.

Donderdag 27 september tot en met zondag 30 september om 22.00 uur: „Ein ganz perfektes Ehepaar" van Ulla Stöckl.

Dinsdag 2 oktober om 22.00 uur, Studium Generale: „Neem het als een man, mevrouw".

Donderdag 4 oktober tot en met woensdag 10 oktober om 20.00 uur: „Can she bake a cherrie pie" van Henry Jaglom.

Donderdag 4 oktober tot en met zondag 7 oktober om 22.00 uur: „Brussels by night" van Marc Didden.

Dinsdag 9 oktober om 22.00 uur, Studium Generale: „De stille rond Christine M" van M. Gorris.

Donderdag 11 oktober tot en met woensdag 24 oktober om 20.00 uur: „Oblomov" van Nikita Mikhalkov.

Donderdag 11 oktober tot en met maandag 15 oktober om 22.00 uur: „Oblomov" van Nikita Mikhalkov.

Studium Generale

Donderdag 27 september in de Nieuwenhof om 20.00 uur: Lezing: „De vrouw als arts, de vrouw als patiënt".

Dinsdag 2 oktober in het hoofdgebouw RL, k 023 om 20.00 uur: „Een kistje uit Archangel (3)", een avond over moderne poëzie o.l.v. Wiel Kusters.

Dinsdag 2 oktober in het filmhuis om 22.00 uur: Film: „Neem het als een man, vrouw".

Donderdag 4 oktober in de Aula van de RL om 20.00 uur: „Sociale zekerheid, belastingheffing en de positie daarin van de vrouw", een lezing door L. Brunott, Nederl. Recht RL.

Dinsdag 9 oktober in het hoofdgebouw RL, k 023 om 20.00 uur: „Een kistje uit Archangel (4)", een avond over moderne poëzie o.l.v. Wiel Kusters.

Dinsdag 9 oktober in het filmhuis om 22.00 uur: Film: „Christine M" van M. Gorris.

Donderdag 11 oktober in de Aula van de RL om 20.00 uur: „Feministische en traditionele hulpverlening", een forumdebat.

Galerie

Wanda Reiff Aalbeek/Nuth

tot en met 21 oktober: Hans Truijen, schilderijen en gouaches. Stocktonstelling: P. Blake, Christo, J. Dime, Gilbert en George, Hockney, Panamarenko.

Schouwburg Maastricht

Vrijdag 28 september: „Mahagonny" door Het Vervolg.

Zaterdag 29 september: „Der Bettelstudent" door Hoofdstad Operette/L.S.O.

Dinsdag 2 oktober: R. Brautigam – pianorecital.

Donderdag 4 oktober: Molière door Toneelgroep Theater.

Vrijdag 5 oktober: „Savannah Bay" door Globe.

Zondag 7 oktober: De nieuwe Snaar – Muziektheater.

Woensdag 10 oktober: Amsterdam Baroque Orchestra.

Donderdag 11 oktober: „De Ambassadeur" door de Haagse Comedie.

Kunstcentrum, Bassin 21

tot en met zondag 7 oktober: Monument: manifestatie over het omgaan met historische monumenten nu. Begeleidende tentoonstelling van G. Meloni (schilderingen en keramiek) en P. Neruda (etsen en gedichten).

lectief op met de bedoeling roldoorbrekende films aan te kopen. Die nogal thematisch gerichte films en documentaires werden verhuurd aan vrouwen-groepen in vrouwenhuizen, vormingswerk en onderwijs. Inmiddels heeft Cinemien haar activiteiten uitgebreid en is ze steeds meer aandacht gaan schenken aan kwaliteit en vrouwelijke 'filmkunst'. Als logische stap vergrootte ze haar klandizie: ze begon aan filmhuizen te verhuren, waardoor mannenogen mee konden kijken en het publiek dus aanzienlijk toenam. Op Cinemien's verlanlijst staat nu een eigen filmtheater in Amsterdam zeer hoog genoteerd. De films van Ulla Stöckl zijn twee jubileumaankopen van Cinemien. Stöckl (46) heeft al veertien films en documentaires op haar naam staan en is wat je kunt noemen een typische 'auteursfilmer': draaiboek, regie en productie houdt ze liefst in eigen hand. Die eigenzinnigheid werd haar niet in dank afgenomen: de financiering van haar films verliep over het algemeen uiterst moeizaam, een verschijnsel waar ook andere filmvrouwen last van hadden. Met een aantal van hen stond ze aan de wieg van het 'Verband der Filmarbeid-rinnen' om op die manier collectief te ijveren voor een evenwichtiger verdeling

van de subsidiepot tussen mannelijke en vrouwelijke regisseurs en een evenredige vertegenwoordiging in filmcommissies. Zonder direkt autobiografisch te zijn, heeft Stöckl een grote persoonlijke betrokkenheid bij de thematiek van haar films: machtsverhoudingen in menselijke relaties, en dan vooral in de man-vrouw verhouding. In *Ein ganz perfektes Ehepaar* neemt zij het 'moderne huwelijk' onder de loep. Het ideale echtpaar hierin is al 10 jaar getrouwd en leeft in een alles-moet-kunnen, alles-is-bespreekbaar sfeer. Een thriller-achtig aspect, dat aan het verhaal is toegevoegd, maakt deze film tot een boeiende schets van zo'n relatie, die toch niet blijkt te kunnen. De progressieve 'relatie'-theorieën, die de mannelijke helft verkondigt, vervullen een bezwerende functie. De afspraken zijn niet waterdicht – het leven is sterker dan de leer – en de vrouw ziet zich genoodzaakt haar huwelijk met nieuwe ogen te bekijken. Datzelfde lot treft ook de vrouwelijke hoofdrol in *Schlaf der Vernunft*. Ook hier – in een overigens subtieler en complexer filmverhaal – zijn de onderlinge betrekkingen niet wat ze lijken, ook hier was de vrouw in slaap gesust.

Het zijn geen 'zielige vrouwtjes' in Stöckl's films; stuk voor stuk zijn ze intelligent en geëmancipeerd, maar dat verhindert ze niet op het persoonlijke vlak illusies te koesteren die hardhandig kunnen worden verstoord. Beide films van Ulla Stöckl zijn in zwart-wit opgenomen. Zij huldigt nl. de opvatting dat de kunstmatigheid die zwart-wit oproept de problematiek van haar films beter tot zijn recht doet komen. Voor en na de voorstelling van *Schlaf der Vernunft* wordt een 2-delige video-band van het Limburgs Filmcircuit vertoond. Voor: deel I, een korte inleiding op de film (7 min.). Na: deel II, een interview met Ulla Stöckl (25 min.). De Nederlandse Marleen Gorris (35) heeft een andere invalshoek gekozen. In haar debuutfilm *De stille rond Christine M.* is het toch wel wat versleten thema van de vrouwenonderdrukking heel verrassend uitgewerkt. De film ontsnapt aan ideologische scherpslijperij door de humor en het eigenlijke absurde gegeven: een man wordt vermoord door drie vrouwen; geen van allen kennen ze elkaar, maar de jarenlange systematische onderdrukking staat garant voor een zodanige saamhorige agressie, dat een klein conflict met een achterdochtige winkelier plots kan verkeren in een geweldsexplosie, die als een vanzelfsprekend vervolg van de affaire in beeld wordt gebracht. Voor Gorris geen problemen met financiering, ook al was ze cinematografisch zo groen als gras. Haar sterke script (van huis uit is ze dramaturge en scenarioschrijfster) opende voldoende poorten om aan het werk te kunnen en misschien was/is de Nederlandse filmwereld in de jaren '80 wat vrouwvriendelijker dan de Westduitse. Op het 2e Festival van de Nederlandse Filmdagen in 1982 won Marleen Gorris met *Christine M.* het Gouden Kalf, een eigen vaderlands Oscartje, voor de beste speelfilm van dat jaar. Een opmerkelijke prestatie voor een debutante. Ten slotte nog iets over de productie van het Deens Rode Vrouwen Kollektief *Take it as a man, madam!* De groep (qua doelstelling te vergelijken met Cinemien) is uitdrukkelijk ideologisch gemotiveerd, en het verhaal van *Take it as a man, madam!* komt dan ook niet echt los van een wat sjabloon-achtige opzet. Wellicht maakt de film daardoor een gedateerde indruk, maar als voorbeeld van een bepaalde richting in de vrouwenfilm, is ze het bekijken zeker waard.

Margriet van der Stok

BIJSPIJKEREN MET „OOG EN OOR"

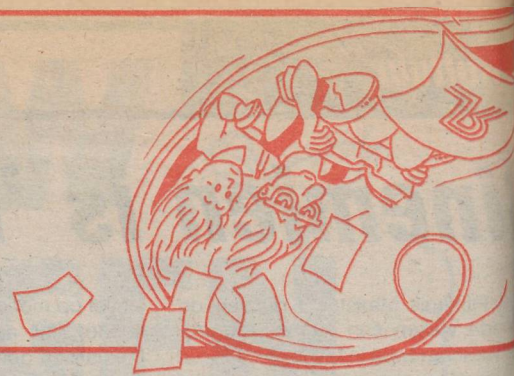
tot en met december wordt in de acht belangrijkste Limburgse theaters het „Oog en Oor" festival gehouden. In totaal zijn er meer dan 130 voorstellingen gepland. Na het succesvolle dansfestival van vorig jaar, staat het huidige samenwerkingsproject in het teken van de nieuwe muziek en het muziektheater. Met deze manifestatie wil de organisatie het Limburgse publiek kennis laten maken met de recente ontwikkelingen op het muzikale vlak in de theaterwereld. De invloed van deze manifestatie al dan hopenlijk ook doorsijpelen in de toekomstige programmeringen van de diverse theaters. Het festival is mogelijk dankzij een forse subsidie van o.a. de provincie, WVC, Stichting Gaudeamus, het Nederlands Impresariaat, het Kuma-fonds en sponsors uit het bedrijfsleven hebben een financieel handje toegevoegd. Bijna een derde van het aantal voorstellingen is van Limburgse origine. Naast de Limburgse inbreng komen er tal van gerenommeerde muzikale gezelschappen uit binnen- en bui-

tenland. En dat werd hoog tijd! Want net zoals het dansfestival is ook „Oog en Oor" in feite bedoeld om het Limburgse publiek op deze terreinen bij te spijkeren. Het programmabeleid van de Limburgse culturele centra is namelijk zeer behoudend. Met een priemend oog op de te vullen stoelen en een open oor voor de wensen van de grootst gemene deler, rolt maar al te vaak een risicoloos geprogrammeerd theaterseizoen uit de bus. Incidenteel worden er verrassingen binnen gehaald en valt er te genieten van avontuurlijk theater. Ook in het Limburgse schouwburgcircuit is de terreur van de kijkcijfers alom aanwezig. Daarom is een dergelijk samenwerkingsproject meer dan welkom. In het „Oog en Oor" aanbod zijn zeker niet de stoottroepen van de kunst te vinden maar treft men toch een serie namen aan die alle aandacht verdienen. Onder leiding van Lucas Vis zal het L.S.O. in dit kader vijf werken ten gehore brengen, o.a. van Kurt Weil en Igor Strawinsky. Pianorecitals worden gegeven door

Ronald Brautigam en Youri Egorov, namen die hoogstwaarschijnlijk in de normale programmering waren opgedoken maar in „Oog en Oor" zijn ingepast (vanwege subsidie-technische redenen?). Daarentegen kunnen Dynastie van Oer, Delta Ensemble, Theo Joling, de Snareninstallaties van Panhuysen en Goedhart, „The Night of the Third Day" van Taller en o.a. „David come Home" van ballet Royal de Wallonie de uitschieters binnen het programma zijn. Deze personen en/of gezelschappen besteden naast het muzikale aandeel veel aandacht aan de visuele vormgeving en zijn ieder op hun manier grensverleggend bezig. Gedetailleerde informatie kunnen belangstellenden vinden in de gratis festivalkrant. De komende twee weken is in Maastricht bijvoorbeeld Het Vervolg te zien met „Opkomst en Ondergang van de stad Mahagonny" van Bertolt Brecht en Kurt Weil, een pianorecital te beluisteren van Ronald Brautigam (o.m. Nielsen, Copland en Ravel), de docenten

en studenten van het Maastricht Conservatorium voeren kamermuziek van Matti Niël en zijn leerlingen uit, Delta Ensemble brengt een zeer apart programma door twee kunstvormen te mengen, bij de projectie van een film zal ter plekke de begeleidende muziek door elf spelers gespeeld worden en voor puur amusement kan men terecht bij het Belgische gezelschap De Nieuwe Snaar. „Fragmenten uit de geïllustreerde muziek" van De Nieuwe Snaar werd als BRT-inzending naar Montreux gestuurd onder de titel Musicomicolor en sleepte een prijs in de wacht. „Fragmenten" (op 7 oktober in de schouwburg van Maastricht te zien) is een kleurrijke collage van slapstick-toestanden afgewisseld met acrobatische muzikale nummers en technisch zeer knappe persiflerende werkstukjes. Practisch alle muziekstijlen komen aan bod en onwillekeurig zal men bij het bekijken en vooral het beluisteren van dit visueel humoristisch muziektheater aan Mozart, the Marx Brothers, Laurel en Hardy en Fernandel denken. Bij De Nieuwe Snaar blijft de boog altijd gespannen.

Paul Pinxten

Doe meer met je scriptie

Er gebeurt bitter weinig met doctoraalscripties nadat ze eenmaal zijn goedgekeurd. Dat vinden Theo Loth en René Dessing, die samen met twee anderen bezig zijn om alle doctoraalscripties die sinds begin 1981 op het gebied van kunstgeschiedenis en Nederlandse taal- en letterkunde zijn geschreven, te inventariseren. Het is een heidens, maar noodzakelijk, karwei vertelt René Dessing, want hoewel vrij goed wordt bijgehouden welke onderzoeken er lopen, ontbreekt het in Nederland nog aan een systematische inventarisatie van afgerond doctoraalonderzoek.

Samen met de kunsthistorici Noldus en Donner heeft hij de tachtig doctoraalscripties die sinds 1980 aan het kunsthistorisch instituut verschenen geïventariseerd. De inhoud van de scriptie wordt samen met algemene informatie over vakgroep, afstudeerrichting, naam van de auteur en dergelijke, in een paar trefwoorden weergegeven op een fiche. „Het is de bedoeling dat het kaartstelsel dat nu wordt aange-

legt, te zijner tijd in een computer zal worden verwerkt. Het **Steinmetz** archief heeft wat dit betreft medewerking toegezegd. Is alles eenmaal rond dan zal het mogelijk zijn de gegevens op trefwoord, persoon en instituut op te zoeken. Maar dit alles is nog toekomstmuziek”, aldus René Dessing.

(Folia Civitatis)

Geen feest met het beest

Met deze woorden trokken op woensdag 19 september jl. zo'n 500 studenten van het even tevoren omsingelde Maagdenhuis naar het nieuwe Letterengebouw van de Universiteit van Amsterdam, om onder het scanderen van de leus „Van Kemenade, Deetman, twee handen op een buik”, hun ongenoegen over de komst van 's lands onderwijsminister kenbaar te maken. Bij het Letterengebouw stuitte men echter op een politieafzetting, vanaf het dakterras gadeslagen door de gasten op de openingsreceptie. De studenten hadden hun onvrede over het beleid van de mi-

nister in het algemeen en in het bijzonder over diens in de troonrede uitgesproken voornemen om het collegegeld wellicht al het komende jaar te verhogen naar 1604 gulden, tot uitdrukking willen brengen met de voor een dag daarvoor geplande bezetting van het nieuwe Letterengebouw. Maar zo bleek, had de kersverse collegevoorzitter dat plan doorkruist door in een vroeg stadium tot ontruiming van het gebouw over te laten gaan. Van Kemenade had hiermee zonder ruggespraak met de overige leden van het collegium of met de universiteitsraad gehandeld.

(Folia Civitatis)

Ethici blijven bij de tijd

De ethiek loopt vaak achter de feiten aan: „Veel ethici staan met de mond vol tanden als het gaat over echt nieuwe ontwikkelingen”, zegt Dr. Maurice de Wachter, directeur van het kersverse Nederlands Instituut voor Gezondheidsethiek (NIG) dat in alle stilte in Maastricht wordt opgericht. „Wij willen dat voorkomen”, vervolgt De Wachter,

„door op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen in de medische wetenschap, waardoor we in staat zijn te voorspellen welke problemen in de komende jaren aan de orde komen en daar al over gaan denken”.

De Wachter doceerde na zijn opleiding in Leuven medische ethiek aldaar en in Nijmegen, vertrok vervolgens naar Canada, alwaar hij adjunct-directeur werd van het Institute of Bio-ethics in Montreal. Nu is hij terug in Nederland om in Maastricht een soortgelijk instituut van de grond te krijgen. De Wachter voorziet een groeiende belangstelling voor ethische vraagstukken en verwacht dat zijn instituut binnen een jaar of vijf, tien hoog gekwalificeerde krachten zal tellen.

„Een goed documentatiecentrum, waar in opdracht van ministeries, bedrijven, ziekenhuizen of kerken wordt nagedacht over ethische vragen die verband houden met gezondheid en ziekte, is daarbij absolute noodzaak”, zo zegt de „ware ethicus” in De Limburger.

ERGERNIS OPLICHTING

Onze maatschappij zucht om een wreed en afschuwelijk. Hebben wij al last van werkeloosheid, bijstandsmoeders, onverschilligheid, racisme en fascisme, de reur van actiegroepen, ondrinke re automatenkoffie, zweetvoeddomheid in het algemeen en bestuurders in het bijzonder. De suizende kernbommen, graven van presidenten, verhoging van collegegelden, verlaging van pensioenen, uitlaatgassen, zure regen, waaierige bureaus en festiviteiten op het Vrijthof, sinds enkele jaren houden wij ook nog ernstig rekening met de nieuwste noviteit in de gezondheidszorggebied: GVO, GVO, de gesel van de samenleving! Gezondheidsvoorlichting -opvoeding? Ammehoela! We hebben inmiddels wel spreken van gezondheids- Vervalsing en -Oplifting verdikke.

Het begon zo mooi, nu bijna kwart eeuw geleden. Men had gedacht dat het tijd werd om op Nederland eens wat aan „Health Education” te doen. Eerste bleem was, hoe dit Engelse beest in het Nederlands vertaald diende te worden, en ja, na enig delict, waren rolde GVO uit de ideeën. Het zilveren jubileum van de Nederlandse GVO nadert nu met se schreden en - eerlijk is eerlijk er is wel het een en ander bereikt. GVO is inmiddels niet meer weg te branden uit de denkwereld van de gezondheidszorg en haar beleidsmakers.

Maar in de dagelijkse praktijk is GVO een ware gesel. Neem nu tandenpoetsen; de internationale terreur van de tandverzorging, catastrofe! Stel u voor: wij hebben haast, want wij moeten weg; de schouwburg, de bus halen, de arts of hulpverlener bezoeken, make-up zit correct, de stroopwiel is al van het kettingslot: „Komen we gaan!” „Nee, ho! Eerst tandjes poetsen!” „Ach nee! Het zal niet waar zijn. Nou goed, als je het maar bij laten sen laat, dan.”

„Ben jij? Alleen poetsen is niet doende hoor. Ik moet ook nog tanden poetsen, met de waterpik in de mond, wat Odol verstuiven en dat rubriek ding op de andere kant van de tandenborstel benutten. Kan je trouwens even de mondspiegeltje dat kleine tandsteenhaakje verwijderen?”

En dan te bedenken dat onder de tandjes poetsen er niet poest vanwege zijn/haar mogelijk door cariës rugtrekkend tandvlees en gingivitis (zoek dat maar 'ns op) bedreigd gebit, maar vanwege haar zware rookgedrag; zonder dat tandpoets krijg je anders zo'n gele den en slechte adem, nietwaar. Vindt u ook niet dat een poetsen beschreven in deze case-study tweemaal getroffen is door de gezondheidsoplichting?

Ik wel.

Relax

Ga voorover staan met de ogen uit elkaar.
Breng de kin naar uw linkeroor.
Wrijf met de knokkels van uw wangen over de bil van het stuitbeen.
Breng nu de rug naar de borst.
Heb lak aan uw tenen.
Halveer uw wenkbrouwen.
Blaas de oorlellen op om rimpels te voorkomen en luister naar het ruisen van de wimpers.
Laat het hoofd zachtjes op de grond vallen, sluit de ogen en open de mond met uw rechtervoet.
Lees de kopregels uit een links schouderdagblad en maak van uw voorhoofd geen achtertuin.
Ga zitten met een been in het graf en stap met het verkeerde uit het hemelbed.
Knijp langzaam uw keel dicht tot de strot u tot hier staat.
Drink daarna een flacon ammoniavrije kleurshampoo verrijkt met balsam en proteïne.
Uw body glanst nu diep en valt soepel.

Soapy

